

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa)

dokonanej w dniach 7 – 8 marca 2015 r. na kierunku *logistka* prowadzonym na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym w Bydgoskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy.

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodniczący: prof. dr hab. Danuta Strahl - członek PKA

członkowie:

- prof. dr hab. Marek Lisiński - członek PKA

- dr hab. Wojciech Downar - członek PKA

- mgr Hanna Chrobak-Marszał - ekspert PKA

- Mateusz Gawroński – ekspert PKA - przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP

Krótką informacją o wizytacji

Wizytacja w Bydgoskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy na kierunku *logistyka* odbyła się z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2014/2015. Wizytacja tego kierunku studiów odbyła się po raz pierwszy.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytacja ta została poprzedzona zapoznaniem się Zespołu Oceniającego z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie raportu samooceny, a także dokumentacji przedstawionej w toku wizytacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac dyplomowych oraz zaliczeniowych, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna oceny jakości kształcenia

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji

Kryterium 1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku sformułowana przez jednostkę.

1.1).

Bydgoska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy (poprzednia nazwa Uczelni – Wyższa Szkoła Informatyki i Nauk Społeczno-Prawnych w Bydgoszczy) rozpoczęła działalność od prowadzenia kształcenia na poziomie wyższych studiów zawodowych w na kierunku *administracja* na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu nr DSW-3-4001-204/WB/04 z dnia 17 marca 2004 r. nadającej uprawnienia do prowadzenia wyższych studiów zawodowych. Na mocy decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego nr DSW-2-05-4003-299/07 z dnia 28 listopada 2007 r. Uczelnia otrzymała uprawnienia do prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku na poziomie studiów pierwszego stopnia, zaś decyzją nr DSW.ZNU.6022.74.2014.EK.3 z dnia 25 lipca 2014 r. - uprawnienia do prowadzenia studiów drugiego stopnia na ocenianym kierunku *logistyka*.

Na mocy decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego nr DSW-2-6011-167-1/AM/09 z dnia 27 stycznia 2009 r. Uczelnia otrzymała nazwę w jej obecnym brzmieniu tj. Bydgoska Szkoła Wyższa z siedzibą w Bydgoszczy.

Procedury związane z utworzeniem kierunku zostały zachowane, tj. odbywały się zgodnie z zapisami w Statucie, po pozytywnym zaopiniowaniu dokumentów przez Senat oraz skierowaniu przez Rektora Uczelni stosownego wniosku do ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego.

Misja i Strategia Uczelni została zatwierdzona – zgodnie z przepisami Statutu Uczelni – Uchwałą Senatu Nr 25/9/2012 z dnia 26 września 2012 r. w sprawie uchwalenia misji i strategii Bydgoskiej Szkoły Wyższej. Misja i Strategia Uczelni stanowi załącznik do tej Uchwały. *W dokumencie tym nie określono horyzontu czasowego.*

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr 25/9/2012 Senatu BSW z dnia 26 września 2012 r., obejmuje misję i strategię rozwoju BSW oraz misje i cele kształcenia na kierunku *logistyka*.

Misja i strategia rozwoju Bydgoskiej Szkoły Wyższej jest opracowaniem, na które składają się:

1. Wprowadzenie,
2. Misja,
3. Strategia, obejmująca cele strategiczne i operacyjne,

Analiza budowy tego dokumentu dowodzi, że misja i strategia BSW jest dokumentem nadzwyczaj syntetycznym. Ogranicza się wyłącznie do przedstawienia misji i strategii uszczegóławiając je poprzez cele strategiczne i operacyjne. Wprowadzenie jest wyłącznie syntetycznym opisem rozwoju Uczelni od momentu jej powstania. Ten dokument nie obejmuje analizy stanu istniejącego ani jego antycypacji, co uniemożliwia pełną merytoryczną ocenę formułowanych dla przyjętego w strategii horyzontu czasowego – roku 2020 celów strategicznych.

Pierwszym składnikiem programu rozwoju Uczelni jest jej misja. Misja opisuje w ogólny sposób powód, sens istnienia Uczelni. Wskazuje odbiorcę swoich usług edukacyjnych, nie precyzując jednak w sposób konkretny usługi edukacyjnej, której ma być adresatem. Definiuje, ale także ogólnie pewne wartości, które zamierza respektować w toku prowadzenia swej działalności. Podkreśla współpracę z interesariuszami - instytucjami regionalnymi, krajowymi i zagranicznymi.

Tak zdefiniowana misja określona jest w sposób zbyt uniwersalny. Identyfikuje się w niej brak odniesienia opisujących ją składników do specyfiki otoczenia, w którym funkcjonuje Uczelnia.

Ocena tak sformułowanej misji wypada pozytywnie. Mimo stwierdzonych wyżej pewnych uchybień, misja respektuje podstawowe wymagania stawiane przed tym szczególnym powodem funkcjonowania Szkoły.

Drugim składnikiem koncepcji rozwoju Uczelni jest strategia na lata 2011-2020. Obejmuje ona cele strategiczne i operacyjne. Cele strategiczne ujęto w pięć następujących grup celów:

1. Innowacyjne badania naukowe,
2. Umiejdzynarodowienie działalności Uczelni,
3. Zarządzanie Uczelnią,
4. Współpraca z otoczeniem,
5. Działalność edukacyjna.

Z pobieżnej analizy powyższego zestawienia celów wynika, że podstawowy cel Uczelni - kształcenie zostało wymienione jako ostatnie.

Każdy z celów strategicznych został uszczegółowiony poprzez wskazanie celów operacyjnych, na które składają się cele pośrednie, uszczegółowione konkretnymi działaniami i decyzjami. Dla każdego działania i decyzji określono wagę, stopień złożoności, czas realizacji oraz mierniki. Wszystko to tworzy dendrogram celów BSW.

Oceniając strategię BSW należy stwierdzić, że jej budowa i ujęte w niej kierunkowe cele strategiczne oraz ich uszczegółowienie w postaci celów operacyjnych dotyczą koncepcji kształcenia oraz nawiązują do misji Szkoły. Przyjętą w Uczelni koncepcję kształcenia można wpisać w cele strategiczne Szkoły.

W załączniku nr do Uchwały Nr 25/9/2012 określono również misję i cele kształcenia na kierunku *logistyka*.

Dokument ten o zdecydowanie większym niż poprzedni stopniu uszczegółowienia, konkretyzuje misję tego kierunku studiów skazując aż na 18 powodów, dla których Uczelnia prowadzi kształcenia na tym kierunku. Ocena tych przesłanek wskazuje jednoznacznie, że wykraczają one poza poziom kształcenia przypisany dla studiów pierwszego stopnia. Ich odniesienie do przyjętej i realizowanej na kierunku *logistyka* koncepcji kształcenia upoważnia do stwierdzenia, że pomiędzy misją kierunku a koncepcją kształcenia identyfikuje się dostrzegalną rozbieżność.

W dalszej części tego dokumentu misja jest uszczegółowiona poprzez wskazanie szczególnych wyznaczników opisujących deklarowaną do realizacji w przyszłości tożsamość kierunku *logistyka*. Pod tym względem można uznać ją za kompletną. Odnosi się bowiem do kompetencji, które mają posiadać absolwenci kierunku, ich miejsca w otoczeniu społeczno - gospodarczym uwzględniającym specyfikę lokalnego kujawsko – pomorskiego rynku pracy i skutecznego konkurowania będącego rezultatem wykorzystywania opinii interesariuszy zewnętrznych. W misji wskazani są Interesariusze zewnętrzni wspierający obecnie jej realizację. Trzeba jednak zauważyć, że jeśli misja odnosi się do przyszłości, to wskazywanie interesariuszy, z którymi Uczelnia współpracuje obecnie, należy uznać za istotny błąd metodologiczny. Innym błędem jest brak jednoznacznie wyartykułowanych celów kształcenia. Przyjęta opisowa forma ich prezentacji zaciera ich jednoznaczność i komunikatywność.

Analiza i ocena misji oraz jego celów strategicznych kierunku *logistyka* upoważnia do stwierdzenia, że nakreślona tam koncepcja kształcenia opisuje tożsamość ocenianego kierunku studiów.

Podsumowując można stwierdzić, że misja i strategia Bydgoskiej Szkoły Wyższej jest zoperacjonalizowana poprzez wskazanie celów strategicznych oraz operacyjnych, uszczegółowionych w postaci celów pośrednich, działań i decyzji. Dla każdego działania i decyzji określono wagę, stopień złożoności, czas realizacji oraz mierniki. Opisują one koncepcję kształcenia na kierunku *logistyka*.

Analiza i ocena zgodności koncepcji kształcenia na kierunku *logistyka* z misją i strategią Uczelni oraz misją i celami kształcenia daje podstawy do wyrażenia opinii pozytywnej.

Opisana w Raporcie Samooceny koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* podporządkowana jest profilowi kształcenia przyjętemu na studiach I stopnia.

Koncepcja kształcenia zakłada kształcenie studentów w sposób profesjonalny powodujący zwiększenie ich konkurencyjności na rynku pracy oraz umożliwienie im sprostania wyzwaniom, jakie postawi przed nimi szybki rozwój myśli technologicznej oraz społeczno – ekonomicznej współczesnego świata. Wyzwaniami dla absolwenta Uczelni wyższej jest szybki wzrost poziomu rozwoju społeczno – gospodarczego, procesy globalizacji, czy też intensyfikacja zjawiska integracji z państwami należącymi do struktur organizacji ponadnarodowych, w tym Unii Europejskiej, które pozwalają na zwiększenie transferu wiedzy i technologii między różnymi podmiotami na arenie międzynarodowej.

Bydgoska Szkoła Wyższa w przyjętej koncepcji kształcenia wskazuje na konieczność zdobycia przez studentów wiedzy, a zwłaszcza umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych atrakcyjnych dla rynku pracy. Uczelnia przyjmuje jako zasadę dbałość o łączenie jakości kształcenia z edukacją praktyczną studentów, co wynika z rosnącej potrzeby prowadzenia kierunków studiów w taki sposób, aby jak najpełniej przygotowywały przyszłych absolwentów do pracy i kariery zawodowej.

Zadaniem Uczelni jest kształcenie inżynierów dysponujących ugruntowaną wiedzą, odnajdujących się na rynku pracy, potrafiących podejmować trafne rozstrzygnięcia praktyczne, w oparciu o zdobytą w czasie studiów wiedzę teoretyczną. Szczególnie ważnym jest wskazanie na kształcenie przyszłych pracowników dysponujących nie tylko nowoczesną

wiedzą, ale również przygotowaniem praktycznym do rozpoczęcia pracy zawodowej opartym o uniwersalne umiejętności techniczne zdobyte w czasie realizacji zajęć projektowych lub laboratoryjnych. Realizowany program kształcenia pozwala studiującym w niej na zdobycie umiejętności interpersonalnych, ukierunkowanych na pracę w zespole, podejmowanie ryzyka, komunikację z otoczeniem rynku pracy, zwiększoną empatię etycznie – moralną, oraz wskazanie na zdolność do podejmowania ryzyka nie tylko na polu zawodowym, ale również w życiu prywatnym. Realizowane treści kształcenia w ramach modułów kształcenia wpływają z korzyścią na kreowanie absolwenta jako osoby pewnej siebie, gotowej podejmować ryzyko w imię rozwoju własnych umiejętności, zdolnej do samodoskonalenia zawodowego. Koncepcja kształcenia jest, zatem ukierunkowana na praktyczny aspekt *logistyki* oraz jej szerokie zastosowanie.

Proces kształcenia na kierunku *logistyka* jest nieustannie rozwijany poprzez dostosowanie go do bieżących potrzeb społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem regionu kujawsko – pomorskiego oraz zmian zachodzących we współczesnym kształceniu tak, aby absolwenci studiów ekonomicznych I stopnia mogli podjąć bez żadnych przeszkód merytorycznych studia II stopnia.

W zajęciach kładzie duży nacisk na powierzanie prowadzenia zajęć o charakterze specjalistycznym/praktycznym nauczycielom akademickim, będącym często ekspertami w wykładanych przedmiotach, oraz wykładowcom, którzy zdobyli doświadczenie zawodowe poza szkolnictwem wyższym. Treść tych zajęć jest dostosowana do potrzeb rynku pracy. Same zajęcia odbywają się w profesjonalnie przygotowanych salach wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoryjnych.

Z tych przedstawionych wyżej założeń koncepcji kształcenia na kierunku *logistyka* wynika postulat zapewnienia różnorodności, elastyczności i innowacyjności w procesie nauczania.

Różnorodność oznacza przede wszystkim zapewnienie studentom wiedzy, ale także umiejętności, które poprzez szeroki zakres dostarczonych informacji umożliwią studentom łatwe i szybkie dostosowanie się do nowych wyzwań i warunków otoczenia. Dotyczyć to może zarówno zetknięcia się z nowymi narzędziami np. w zakresie oprogramowania, jak też nowymi zadaniami. Istotnym czynnikiem wpisującym się w działania mające na celu zwiększenie praktycznego aspektu kształcenia na kierunku *logistyka* jest wykorzystywanie w procesie kształcenia specjalistycznych laboratoriów technologicznych. Do takich można zaliczyć: Laboratorium Eksploatacji Systemów Technicznych i Transportu, z pracownikami Budowy i Eksploatacji Systemów Technicznych, Techniki i Technologii Transportu oraz Systemów Informatycznych, Laboratorium Wytrzymałości Materiałów i Materiałoznawstwa, z pracownikami Wytrzymałości Materiałów, Materiałoznawstwa oraz Geologii Gruntów oraz Laboratorium Miernictwa i Automatyki Przemysłowej z pracownikami: Miernictwa Przemysłowego oraz Podstaw Automatyki. Elementem różnorodności jest także zapoznanie studentów z zagadnieniami istotnymi dla kształtowania procesów gospodarczych i ewentualnych skutków podejmowanych działań. Zagadnienia te obejmują w szczególności zrozumienie tych zjawisk zwłaszcza na poziomie mikro. Tylko dostatecznie bogata wiedza, odnosząca się do zróżnicowanych zagadnień ważnych w przyszłej pracy zawodowej oraz umiejętności praktyczne zapewnią studentom i absolwentom niezbędną na rynku pracy elastyczność i umożliwią szybkie dostosowania do jego zmian.

Różnorodność kształcenia jest również skutkiem współpracy z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego. Obejmuje ona podmioty prowadzące działalność gospodarczą, przedsiębiorstwa produkcyjne funkcjonujące w ramach parków przemysłowych oraz instytucje związane ze specyfiką kształcenia.

Tak realizowana różnorodność kształcenia oznacza, że studenci tego kierunku studiów nabywają wiedzę i umiejętności, które związane są z przyjętymi efektami kształcenia. Stanowią one podstawę dla ich dalszego uszczegóławiania i pogłębiania zarówno w trakcie

studiów I stopnia, jak i później albo na studiach II stopnia, albo samodzielnie, w ramach pracy zawodowej.

Wykorzystanie możliwości, jakie daje różnorodność i elastyczność, wymaga twórczego podejścia do zdobywanej i przekazywanej wiedzy i rozwijanych umiejętności. Z jednej strony studenci powinni wykazywać się inicjatywą w rozwijaniu swoich zainteresowań, z drugiej zaś strony konieczne jest stosowanie właściwych sposobów kształcenia, nie opartych wyłącznie na zastanych programach i podręcznikach, ale uwzględniających potrzeby i możliwości studentów, nadążających za rozwojem obszaru nauczania, trafnie wskazujących możliwe kierunki dalszego zdobywania wiedzy. To wymaga od wykładowców wysokiego zaangażowania i innowacyjności.

Analizując tak opisaną koncepcję kształcenia dla kierunku *logistyka* z punktu widzenia różnorodności, innowacyjności i elastyczności oferty kształcenia oraz możliwości jej kształtowania należy stwierdzić, że wypełnia ona podstawowe wymagania w stopniu, który uznać można za odpowiadający ocenie w pełni.

1.2).

Koncepcja kształcenia na kierunku *logistyka* w Bydgoskiej Szkole Wyższej powstała, tak deklarują jej władze w raporcie Samooceny, w toku dyskusji, która uwzględniła potrzeby interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych Szkoły.

Podstawową grupę interesariuszy wewnętrznych stanowią studenci, którzy mają możliwość systematycznego dokonywania oceny programów kształcenia w oparciu o realizowane w ramach poszczególnych kierunków studiów zajęcia. Wskazane przez nich uwagi respektowane są w procesie udoskonalania koncepcji kształcenia, dzięki czemu proponowane plany i programy studiów mogą być tworzone w sposób nowatorski i odzwierciedlający potrzeby rynku pracy.

W oparciu o wskazania studentów jako podstawowej grupy interesariuszy wewnętrznych tworzone są moduły kształcenia, pozwalające na realizację zajęć w zakresie modułów „do wyboru” w zależności od potrzeb studentów studiujących na każdym ze wskazanych kierunków studiów, w tym na kierunku *logistyka*. Proponowane rozwiązanie pozwala na większą elastyczność i dostosowywanie koncepcji kształcenia w zależności od grupy odbiorców.

Odrębną grupę w kreowaniu struktury koncepcji kształcenia odgrywają Interesariusze zewnętrzni, przez których należy rozumieć podmioty otoczenia społeczno-gospodarczego. W zakresie kierunku *logistyka* interesariuszami zewnętrznymi są przede wszystkim Uczelnie oraz wysoko specjalistyczne jednostki i firmy związane z kształtowaniem rozwoju lokalnego rynku pracy, których przedstawiciele w formie pisemnego sprawozdania z konsultacji oceniają koncepcję i programy kształcenia oraz formułują oczekiwania.

Obecnie Uczelnia współpracuje z szerokim spektrum Interesariuszy zewnętrznych. Są nimi następujące Uczelnie i jednostki naukowo-badawcze: Wydział Inżynierii Mechanicznej Chmielnickiego Uniwersytetu Narodowego (Ukraina), Państwowa Akademia Zawodowa w Glauchau (Niemcy), Wydział Logistyki Wojskowej Akademii Technicznej im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie, Instytut Techniczny Wojsk Lotniczych w Warszawie, Politechnika Gdańska w Gdańsku oraz Zakład Transportu Uniwersytetu Technologiczno-Przyrodniczego im. J. J. Śniadeckich w Bydgoszczy.

Kolejną grupą interesariuszy zewnętrznych są podmioty gospodarcze nie tylko krajowe, ale również zagraniczne. W tej grupie znajdują się: Miejskie Zakłady Komunikacyjne w Bydgoszczy Sp. z o.o., Pojazdy Szybowe PESA S.A., Akademia Transportu w Bydgoszczy, Poczta Kurier Poczty Polskiej, Centrum Logistyczne Poczty Polskiej S.A. Oddział w Bydgoszczy, CTL Logistics Oddział w Bydgoszczy, Telefonika Kable Oddział w Bydgoszczy, Mondi Świecie S.A., Masmal Dairy Sp. z o. o., MIKO PAC Sp. z o.o. Oddział w Bydgoszczy. EP PUE Energobud Leszno Sp. z o. o., Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Północ S.A. z siedzibą w Bydgoszczy, Firma REMONDIS Spółka z

o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, Jabil Global Service w Bydgoszczy, Centrum Logistyczno-Dystrybucyjne LIDL w Bydgoszczy, PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., PKP Cargo S.A., Przewozy Regionalne Sp. z o.o. Oddział w Bydgoszczy, Urząd Miasta Bydgoszczy, Wydział Komunikacji, Logintrans Spółka z o.o. z siedziba we Wrocławiu, Allsafe JUNGFALK GmbH & Co. KG, Engen (Niemcy) oraz World Duty Free Customer Support Team, Runnymede Warehouse (Wielka Brytania).

Nie sposób również nie odnotować istotnej grupy Interesariuszy zewnętrznych, którymi są jednostki wojskowe. Można wymienić tu Pion Logistyki Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, Inspektorat Wsparcia Sił Zbrojnych RP, Centrum Szkolenia Logistyki oraz Oddział Operacyjny w Bydgoszczy, 1 Pomorska Brygada Logistyczna im. Króla Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Wojskowe Zakłady Lotnicze Nr 2 S.A. w Bydgoszczy czy Wojewódzki Sztab Wojskowy w Bydgoszczy.

Z powyższego zestawienia wynika jednoznacznie, że skala oraz różnorodność podmiotów tworzących grupę Interesariuszy zewnętrznych jest imponująca.

Kolejną grupę interesariuszy kreującą koncepcję kształcenia są absolwenci Uczelni, wchodzący na rynek pracy z przygotowaniem teoretycznym i praktycznym. W ramach działania Klubu Absolwenta Bydgoskiej Szkoły Wyższej, dokonuje się oceny procesu kształcenia kadr w aspekcie realizowanych treści programowych przewidzianych dla każdego z prowadzonych kierunków studiów, w tym także dla kierunku *logistyka*. Ocena wystawiana przez absolwentów Uczelni, pozwala w sposób rzetelny ocenić uchybienia i ewentualne braki w planach i programach studiów. Absolwenci BSW stanowią obecnie grupę zawodową silnie działającą na lokalnym rynku pracy, a pomoc oferowana im w czasie studiów w ramach rozwijania procesu przedsiębiorczości akademickiej wpływa na zwiększenie szans zdobycia przez nich odpowiednich miejsc pracy.

Współpraca z wyżej wymienionymi Interesariuszami zewnętrznymi, co potwierdzono w sprawozdaniach z konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz w toku rozmów z władzami Uczelni dotyczyła analizy, oceny i doskonalenia efektów kształcenia. Ma ona charakter sformalizowany. Niezależnie od tego, jak to deklarują władze szkoły, odbywa się szereg spotkań z podmiotami otoczenia społeczno - gospodarczego, które nie są zinstytucjonalizowane. Organizowane w tej nieformalnej formule spotkania poświęcone są doskonaleniu merytorycznych treści programu kształcenia i metodycznych problemów związanych z ich realizacją.

Z powyżej analizy wynika, że zakres współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi jest szeroki i różnorodny, i ma charakter sformalizowany..

Reasumując można jednoznacznie stwierdzić, że interesariusze wewnątrzni i zewnątrzni biorą w tworzeniu koncepcji kształcenia. Ich udział w kształtowaniu oferty kształcenia, celów i efektów uznać można za spełniony w stopniu w pełni.

Studenci kierunku *logistyka* uczestniczą w procesie określania koncepcji kształcenia poprzez swoich przedstawicieli w Senacie Uczelni. Studenci mogą poprzez Samorząd Studencki zgłaszać swoje uwagi do programu i planu studiów. Plany i programy studiów zostały zaopiniowane przez odpowiedni organ Samorządu Studenckiego zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Liczba przedstawicieli studentów w Senacie Uczelni nie przekracza 20%, co jest niezgodne z art. 67 pkt. 4 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym. Rekomenduje się zwiększenie liczny przedstawicieli studentów o dwóch, aby spełnione zostały wymogi określone w art. 67 pkt. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1.1) Przyjęta w Bydgoskiej Szkole Wyższej koncepcja kształcenia dobrze wpisuje się w jej misję i cele strategiczne Szkoły. Analiza i ocena misji oraz jego celów

strategicznych kierunki *logistyka* upoważnia do stwierdzenia, że nakreślona tam koncepcja kształcenia opisuje tożsamość ocenianego kierunku studiów. Misja i strategia Bydgoskiej Szkoły Wyższej jest zoperacjonalizowane poprzez wskazanie celów strategicznych oraz operacyjnych, uszczegółowionych w postaci celów pośrednich, działań i decyzji. Dla każdego działania i decyzji określono wagę, stopień złożoności, czas realizacji oraz mierniki. Opisują one koncepcję kształcenia na kierunku *logistyka*. Analizując tak opisaną koncepcję kształcenia dla kierunku *logistyka* z punktu widzenia różnorodności, innowacyjności i elastyczności oferty kształcenia oraz możliwości jej kształtowania należy stwierdzić, że wypełnia ona podstawowe wymagania w stopniu, który uznać można za odpowiadający ocenie w pełni.

1.2) Zakres współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi jest szeroki i różnorodny i ma charakter sformalizowany. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni uczestniczą w procesie tworzenia koncepcji kształcenia. Ich udział w kształtowaniu oferty kształcenia, celów i efektów można uznać za spełniany w stopniu w pełni. Studenci są członkami Senatu Bydgoskiej Szkoły Wyższej jednakże niespełniony jest wymóg art. 67 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Przedstawiciele studentów opiniują akty prawne związane z procesem kształcenia.

Kryterium 2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

2.1)

Uchwałą Nr 16/9/2012 z dnia 26 września 2012 r. Senat określił - zgodnie z Krajowymi Ramami Kwalifikacji – efekty kształcenia dla praktycznego profilu kształcenia studiów wyższych na kierunku *logistyka* prowadzonym w Bydgoskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy na studiach pierwszego stopnia. Uchwałą Nr 5/10/2014 Senatu z dnia 21 października 2014 r. uaktualnione zostały efekty kształcenia dla ocenianego kierunku studiów.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzenia Senatu w czasie którego były zatwierdzone wymienione wyżej dokumenty.

System opracowanych przez Uczelnię efektów kształcenia obejmuje dwa poziomy: kierunku oraz poszczególnych przedmiotów. Ponadto konstrukcja systemu efektów przewiduje również sformułowanie efektów kształcenia dla modułu przedmiotów specjalnościowych. Efekty te stanowią część efektów kierunkowych. Student realizujący efekty kierunkowe dodatkowo realizuje kilka efektów modułu przedmiotów specjalnościowych, różnych w zależności od wybranej specjalności.

Kierunkowe efekty kształcenia wyodrębnione zostały z obszaru nauk społecznych i technicznych. W obszarze nauk technicznych, w opisie efektów kształcenia wskazana została dziedzina nauk technicznych (w dyscyplinach: budowa i eksploatacja maszyn, mechanika oraz transport). W obszarze nauk społecznych wskazano dwie dziedziny: dziedzinę nauk społecznych (w dyscyplinach: nauki o bezpieczeństwie i nauki o obronności) oraz dziedzinę nauk ekonomicznych (w dyscyplinach: ekonomia oraz nauki o zarządzaniu). Kształcenie prowadzone jest na studiach pierwszego stopnia, inżynierskich o profilu praktycznym, tylko w formie niestacjonarnej.

W ofercie kształcenia na kierunku *logistyka* znajdują się trzy specjalności: „Logistyka przedsiębiorstwa”, „Logistyka i inżynieria transportu” oraz „Logistyka wojskowa”. Dla poszczególnych specjalności sformułowanych jest po kilka dodatkowych efektów oraz dobrze scharakteryzowane są sylwetki absolwentów każdej ze specjalności.

Uczelnia stawia sobie za cel wykształcić inżynierów, którzy posiadać będą wszechstronną wiedzę i umiejętności, przygotowanych do rozwiązywania problemów, w tym związanych z wdrażaniem innowacyjnych systemów informatycznych i nowych rozwiązań technologicznych oraz otwartych na nowe rozwiązania, samodoskonalenie oraz rozwój.

Opis kierunkowych efektów kształcenia zgodny jest z koncepcją kształcenia na kierunku *logistyka*. Opis efektów kierunkowych oraz charakterystyka sylwetki absolwentów poszczególnych specjalności pozwalają na kształtowanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych zgodnie z przyjętymi założeniami koncepcji kształcenia.

Dla kierunku *logistyka* zostało sformułowanych łącznie 138 efektów, z czego 28 efektów sformułowanych jest dla trzech wymienionych powyżej specjalności. Opis efektów w części bez specjalności obejmuje 110 efektów (W-46, U-44 oraz KS-20). Dodatkowo dla specjalności „*Logistyka przedsiębiorstw*” sformulowano 10 efektów (W-5, U-5), dla specjalności „*Logistyka i inżynieria transportu*” sformulowano dodatkowo 10 efektów (W-4, U-6), a dla specjalności „*Logistyka wojskowa*” 8 efektów (W-3, U-5). Zastosowane rozwiązanie w zakresie konstrukcji efektów kształcenia można uznać za właściwe, jednak jest stosunkowo złożone.

Opis zakładanych efektów kształcenia uwzględnia wszystkie efekty z obszaru nauk społecznych oraz wszystkie efekty z obszaru nauk technicznych, w części dotyczącej profilu praktycznego. Ponieważ kształcenie na kierunku *logistyka* kończy się uzyskaniem tytułu zawodowe inżyniera, w opisie efektów kształcenia został uwzględniony pełny zakres efektów kształcenia, prowadzących do uzyskania kompetencji inżynierskich, zgodnie z złącznikiem 9 rozporządzenia MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego.

Niektóre ze sformułowań efektów kierunkowych budzą zastrzeżenia. Wiele efektów kierunkowych sformułowanych jest w sposób bardzo szczegółowy. Niektóre z efektów kierunkowych, ze względu na ich szczegółowość, powinny być zaliczone do efektów konkretnych przedmiotów (m.in. efekty: K_W05, K_W14, K_W20, K_W21, K_W22, K_W31, K_W42, K_W44). Ponadto niektóre z efektów są charakterystyczne dla konkretnej specjalności, a nie dla całego kierunku (m.in. efekty: K_W43, K_U36). Duża tematyczna różnorodność efektów kierunkowych oraz ich zróżnicowany stopień szczegółowości powodują, że opis efektów kształcenia szeroko i bardzo szczegółowo opisuje kierunek *logistyka*.

Niektóre z efektów kierunkowych należałoby również zweryfikować, z punktu widzenia stopnia ich trudności, ponieważ takie efekty jak K_U33 („Potrafi przy zastosowaniu inżynierii systemowej i analizy systemowej rozwiązywać złożone działania w zakresie logistyki”) czy K_U45 („Potrafi podać propozycję własnych rozwiązań miast, zastosować narzędzia i koncepcje teoretyczne logistyki miejskiej i przenieść je na płaszczyznę wybranego miasta, potrafi zidentyfikować kluczowe płaszczyzny, procesy i strumienie logistyczne zachodzące w mieście”) są stosunkowo złożone, jak na kwalifikacje pierwszego stopnia.

Efekty przedmiotowe zostały sformułowane w sylabusach. Dla każdego przedmiotu sformułowanych jest na ogół po 2-3 efekty z każdej kategorii. W nielicznych przypadkach efektów przedmiotowych jest więcej (kilkanaście). Każdy z efektów przedmiotowych w sylabusie odniesiony jest do odpowiadającego mu efektu kierunkowego. Jednak zdarzają się przedmioty, dla których sformułowanie efektów budzi wątpliwości. Dotyczy to głównie sytuacji, gdy efekt przedmiotowy ma takie samo brzmienie, jak wskazany w sylabusie efekt kierunkowy..

W reakcji na poczynione podczas wizytacji uwagi, Uczelnia podjęła natychmiastowe kroki mające na celu doskonalenie efektów kształcenia. Zarządzeniem Rektora nr 1/3/205 z dnia 9 marca 2015 r. powołano specjalny zespół do przeanalizowania założonych celów i efektów kształcenia. Opracowane przez zespół zmiany w efektach kształcenia zostały zatwierdzone przez Senat BSW uchwałą nr 2/3/205 r. z dnia 23 marca 2015 r. Zmiany te uwzględniają uwagi zespołu oceniającego.

Studenci nie byli w stanie ocenić zgodności założonych kierunkowych i specjalnościowych oraz przedmiotowych/ modułowych efektów kształcenia dla kierunku *logistyka*. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA wykazywali wiedzę na temat kierunkowych i modułowych/przedmiotowych efektów kształcenia, jednak nie byli w stanie odnieść się do ich spójności.

Zależności pomiędzy efektami kierunkowymi i przedmiotowymi zostały przedstawione w opisach poszczególnych przedmiotów oraz w matrycach efektów kształcenia (sporządzonych osobno dla każdego modułu). Co do zasady matryca jest sporządzona prawidłowo. W matrycy dla każdego przedmiotu zaznaczono również formę prowadzenia zajęć i określono, która z form realizuje dane efekty kierunkowe. Poszczególne efekty kierunkowe realizowane są na kilku (kilkunastu) przedmiotach. W sporadycznych przypadkach efekt realizowany jest przez kilkadziesiąt przedmiotów (z uwzględnieniem ich form). W wielu przypadkach efekt jest realizowany tylko przez jeden przedmiot. Należałoby rozważyć, czy jest to uzasadnione, szczególnie w kontekście powyższych uwag co do samych efektów kierunkowych. Efekty realizowane przez jeden przedmiot mają bowiem charakter efektu przedmiotowego i powinny znaleźć się w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Należałoby również rozważyć czy efekty, które są realizowane na 2-3 przedmiotach mają istotnie duże znaczenie dla tożsamości kierunku. Niektóre efekty przedmiotowe (będące kierunkowymi) są zbyt ogólne, i nie oddające specyfiki takich przedmiotów jak np.: „Zarządzanie zasobami ludzkimi” i „Ekologistyka

W programie studiów na kierunku *logistyka* przewidziane są praktyki zawodowe. Cele oraz efekty praktyki zostały sformułowane w Załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 4/11/2014 Rektora BSW z dnia 28 listopada 2014 r. W dokumencie tym określono, stosunkowo szczegółowo, cele i zadania praktyki zawodowej, jak również określono umiejętności, które student powinien nabyć podczas praktyki. Umiejętności są sformułowane na ogół konkretnie, znaczna część zakładanych umiejętności bezpośrednio nawiązuje do zagadnień logistyki. Opracowany przez Uczelnię system efektów kształcenia na poziomie kierunku, modułu (specjalności) oraz poszczególnych przedmiotów pozwala na stwierdzenie, że realizacja efektów przedmiotowych zapewnia osiągnięcie efektów kierunkowych, zgodnie z zależnościami zaznaczonymi w opisach przedmiotów oraz matrycy efektów kształcenia

Syntetyczny opis efektów kształcenia znajduje się na stronie internetowej Uczelni. Ponadto na stronie internetowej zawarta jest charakterystyka absolwenta poszczególnych specjalności na kierunku *logistyka*. Z kolei efekty przedmiotowe publikowane są w sylabusach. Informacja tam zamieszczona pozwala na przegląd programu studiów oraz przedmiotowych efektów kształcenia. Sposób publikacji założonych efektów kształcenia można uznać za wystarczający.

Program nauczania dla kierunku *logistyka* wyrażony w formie efektów kształcenia w sylabusach jest udostępniany studentom na pierwszych zajęciach w semestrze oraz jest dostępny na portalu wirtualny dziekanat.

2.2).

Zarówno efekty kierunkowe, jak i przedmiotowe ocenianego kierunku zostały sformułowane na ogół w sposób zrozumiały i sprawdzalny. W kilku przypadkach należałoby rozważyć, czy klasyfikacja efektów do grup wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne jest właściwa. Dotyczy to m.in. efektu K_W37, który w znacznej mierze dotyczy nabywanych umiejętności oraz efektu K_K11 oraz częściowo K_K02 („.../ potrafi wykorzystać techniki telematyczne do zarządzania małymi flotami samochodowymi”), które odnoszą się do umiejętności. Ponadto w pojedynczych przypadkach można zauważyć nieścisłe sformułowanie efektu. Dotyczy to efektów: K_W17 – wewnętrznie sprzeczne brzmienie efektu, K_U12 niepoprawna stylistyka oraz K_U13 – złożone, niejednoznaczne sformułowanie).

W zakresie efektów przedmiotowych pewnym mankamentem w zakresie ich formułowania, opisanym powyżej, jest przeniesienie, dla niektórych przedmiotów, bezpośrednio efektów kierunkowych. W niektórych przypadkach jest to niewłaściwe, dlatego, że efekt kierunkowy nie zawsze pokazuje specyfikę określonego przedmiotu.

Efekty kształcenia zostały określone przejrzysto i zrozumiale oraz w opinii studentów są sprawdzalne.

2.3)

Dokumentacja toku studiów związana z potwierdzeniem uzyskania przez studenta zakładanych efektów kształcenia i kwalifikacji, tj. protokoły egzaminacyjne, karty okresowych osiągnięć studenta, a także dyplomy prowadzona jest prawidłowo.

Natomiast w suplementach do dyplomu wskazane jest:

- 1) w pkt. 2 - *Informacje o dyplomie ust. 4 – Nazwa i status Uczelni wydającej dyplom – zamieszczenie informacji na podstawie jakiej ustawy Uczelnia funkcjonuje, dookreślenie statusu Uczelni – zgodnie z ustawą – tj. niepubliczna Uczelnia zawodowa, zaś właściwa nazwa rejestru Uczelni to: rejestr Uczelni niepublicznych i związków Uczelni niepublicznych.*
- 2) w pkt. 4 – *Informacje o treści studiów i osiągniętych wynikach:*
 - w ust.2 – *Standardy nauczania – wskazane jest wpisanie jako podstawy prawnej: rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać Uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166, z późn. zm.) na podstawie którego realizowany był cykl kształcenia na danym kierunku i poziomie kształcenia*

Przechowywanie efektów kształcenia

W Bydgoskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy obowiązuje Zarządzenie nr 7/10/2014 Rektora z dnia 15 października 2014 r. w sprawie Instrukcji o organizacji i zakresie działania archiwum Uczelnianego, której celem jest określenie zasad przechowywania i postępowania z aktami w toku oraz tryb przekazywania dokumentów do Archiwum Uczelni. Po upływie okresu przechowywania, akta przekazywane są do archiwum Uczelnianego na podstawie spisu zdawczo-odbiorczego.

Brak jest natomiast instrukcji kancelaryjnej ustalającej zasady postępowania, mające zapewnić sprawne i szybkie wykonywane czynności kancelaryjnych, a także określenie zasad przechowywania i postępowania z aktami w toku bieżącej pracy w komórkach organizacyjnych

W czasie wizytacji poinformowano, iż dokumentacja potwierdzająca uzyskanie zakładanych efektów kształcenia jest przechowywana u prowadzących poszczególne zajęcia dydaktyczne. *Wskazane jest określenie zasad archiwizowania dokumentacji potwierdzającej uzyskanie zakładanych efektów kształcenia oraz ustalenie okresu ich przechowywania.*

Podstawowa informacja dotycząca weryfikacji przedmiotowych efektów kształcenia znajduje się w sylabusach w części „Metody oceny” oraz „Kryteria oceny osiągniętych efektów”. Do stosowanych metod weryfikacji efektów kształcenia zaliczone są, m.in.: egzamin ustny, egzamin pisemny, test, prezentacja, projekt, esej, egzamin praktyczny oraz raport. Ponadto określono zestaw metod pozwalających na ocenę i weryfikację efektów kształcenia, m.in. kolokwium zaliczające ćwiczenia, kolokwium kończące seminaria, przygotowanie prezentacji, egzamin końcowy, wypowiedzi studenta świadczące o zrozumieniu omawianych treści, przygotowanie materiału i zaprezentowanie go na zajęciach, bieżąca ocena postępów uczenia się – sprawdziany wiedzy oraz kolokwia.

W oparciu o analizę istniejącego opisu zasad systemu oceniania oraz opisy zawarte w sylabusach przedmiotów można stwierdzić, że Uczelnia stworzyła system oceny efektów kształcenia, istnieje możliwość weryfikacji zakładanych efektów przedmiotowych, a tym

samym powiązanych z nimi efektów kierunkowych. Opis systemu oceny jest powszechnie dostępny ponieważ sylabusy są ogólnie dostępne dla studentów.

System oceny efektów kształcenia i weryfikacji zakładanych celów jest zdaniem studentów przejrzysty i sprawiedliwy. System oceny jest ogólnodostępny w Regulaminie Studiów Bydgoskiej Szkoły Wyższej oraz jest przedstawiany przez Nauczycieli Akademickich na pierwszych zajęciach w semestrze.

System oceny efektów kształcenia zdaniem studentów obejmuje wszystkie kategorie tj. wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne oraz pozwala sprawdzić wszystkie założone efekty. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie wypowiadali się o systemie oceny efektów. Jest on im przedstawiany na pierwszych zajęciach w semestrze i w opinii studentów jest konsekwentnie realizowany. Osiągane efekty kształcenia są sprawdzane poprzez aktywność na zajęciach, kolokwia, zaliczenia, egzaminy oraz odpowiedzi ustne.

Umiejętności zdobywane podczas praktyki studenckiej są oceniane przez Pełnomocnika Rektora ds. Kierunku Studiów *logistyka*. Podstawą zaliczenia praktyk jest dziennik praktyk.

Pomiar i ocena efektów kształcenia dokonywana jest poprzez realizację zakładanego programu studiów, w tym procesu dyplomowania. W programie kształcenia, w opisach poszczególnych przedmiotów określone są metody weryfikacji każdego z efektów oraz kryteria oceny. Sposób weryfikacji założonych efektów kształcenia z punktu widzenia wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych został przeanalizowany również na etapie procesu dyplomowania.

Ogólne zasady dyplomowania zawarte są w Regulaminie studiów w częściach „XXII. Praca dyplomowa” oraz XXIII. Egzamin dyplomowy”. Szczegółowe zasady obowiązujące w procesie dyplomowania zawarte są w Zarządzeniu Nr 9/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. Załącznik do tej uchwały stanowią „Zasady, wymogi, zalecenia, wskazówki związane z przygotowaniem pracy dyplomowej i egzaminem dyplomowym w BSW”. Oba dokumenty szczegółowo opisują wymogi merytoryczne i edycyjne pisanych prac dyplomowych, również na kierunku *logistyka*. Ogólnie przyjęte zasady stosowane w procesie dyplomowania należy ocenić jako dobre.

W celu oceny tematyki prowadzonych prac inżynierskich na kierunku *logistyka* dokonano analizy tytułów prac absolwentów, którzy ukończyli studia w r.a. 2013/2014 (łącznie 69 absolwentów, tylko studiów niestacjonarnych).

Tytuły analizowane prac dyplomowych w większości obejmują zagadnienia nawiązujące do efektów kształcenia w odpowiadających im dyscyplinach, m.in.: ekonomii, nauk o zarządzaniu, nauk o bezpieczeństwie, transportu. W mniejszym stopniu w tematyce prac reprezentowane są takie dyscypliny jak budowa i eksploatacja maszyn, mechanika czy nauki o obronności.

Przy ogólnej pozytywnej ocenie tematyki i charakteru prac, Zespół Oceniający dostrzegł prace, które nie mają cech prac dyplomowych, inżynierskich. Do prac takich można zaliczyć, m.in.: „Aspekt logistyczny w zarządzaniu zasobami ludzkimi”, „Planowanie jako kluczowy element zarządzania firmą transportową”, „Rozwój logistycznych centrów dystrybucji w Województwie Pomorskim”, „Rynek usług kurierskich na podstawie firmy ABC”, „Perspektywy rozwoju komunikacji tramwajowej na przykładzie miasta Łodzi”, „Analiza kryteriów obsługi klienta na przykładzie Centrum Operacyjnego (call center) operatora medycznego”, „Determinanty rozwoju żeglugi śródlądowej w Polsce jako zrównoważonego środka transportu w szeroko pojętej branży TSL”.

Ten obszar weryfikacji efektów kształcenia, w szczególności tych związanych z dyscyplinami technicznymi i kompetencjami inżynierskimi, powinien być stale monitorowany i ukierunkowany na zwiększenie znaczenia weryfikacji efektów inżynierskich i technicznych w procesie dyplomowania.

W r.a. 2014/2015 seminarium dyplomowe na kierunku *logistyka* prowadzi 7 nauczycieli akademickich, z czego jeden profesor oraz sześciu doktorów. Spośród doktorów 4 osoby posiadają tytuł zawodowy inżyniera. Taką obsadę można uznać za prawidłową,

ponieważ są to studia I stopnia, o profilu praktycznym. Ponadto studenci mieli możliwość wyboru promotorów. Liczba promotorów dostosowana jest do liczby seminarzystów i żaden z promotorów nie ma nadmiernej liczby studentów (w tym przypadku liczba seminarzystów wynosi 60). Liczba studentów w grupie seminaryjnej jest nierównomierna – tylko w jednym przypadku wynosi 16 osób. Obsadę seminariów i liczebność grup seminaryjnych należy uznać za prawidłową.

Studia kończą się złożeniem egzaminu dyplomowego. W regulaminie studiów jest wyraźnie określone, że egzamin powinien pozwolić na weryfikację zakładanych efektów kształcenia właściwych dla uzyskanych kwalifikacji. Zapis taki należy uznać za właściwy, ponieważ stwierdzono jednoznacznie, że egzamin traktowany jest jako końcowa metoda weryfikacji efektów kierunkowych. Na kierunku *logistyka* egzamin dyplomowy (inżynierski) składa się z dwóch części: prezentacji pracy i jej obrony oraz odpowiedzi studenta na pytania komisji. Zagadnienia na egzamin dyplomowy podane są wcześniej do wiadomości studentów. Zakres pytań obejmuje 57 zagadnień bezpośrednio nawiązujących do tematyki logistyki. Część pytań dotyczy również tematyki inżynierskiej, a zatem istnieje możliwość na egzaminie dyplomowym weryfikacji, również założonych dla ocenianego kierunku kompetencji inżynierskich.

Przegląd protokołów z egzaminu dyplomowego pozwala stwierdzić, że zasady przeprowadzania egzaminu dyplomowego są realizowane.

Zespół Oceniający rekomenduje również jak najszybsze wprowadzenie obowiązku sprawdzania każdej pracy programem antyplagiatowym.

Proces dyplomowania stosowany na Wydziale, odnosząc się do tematyki prac dyplomowych, zasad przeprowadzania egzaminu dyplomowego oraz obsady seminarium należy ocenić pozytywnie, z uwzględnieniem sformułowanych zastrzeżeń.

Należy zaznaczyć, że Uczelnia, zaraz po wizytacji Zespołu Oceniającego podjęła w zakresie procesu dyplomowania stosowne działania. Zalecenia sformułowane podczas wizytacji zostały omówione na spotkaniu promotorów prowadzących seminaria dyplomowe. Pełnomocnik Rektora ds. kierunku *logistyka* został zobowiązany do zwiększenia osobistego nadzoru nad przebiegiem seminariów dyplomowych, tak by zapewnić większą zgodność tematyki prac dyplomowych z wymogami profilu praktycznego oraz inżynierskiego. Ponadto działania Uczelni w zakresie doskonalenia procesu dyplomowania obejmują dokonanie komisyjnego przeglądu prac dyplomowych, pod kątem możliwości weryfikacji kompetencji inżynierskich, przygotowano nowy druk recenzji prac inżynierskich oraz odbyło się spotkanie, podczas którego omówiono istotę pracy inżynierskiej na studiach o profilu praktycznym oraz wymogi stawiane podczas ich recenzowania i właściwego oceniania.

Prawidłowości pomiaru efektów kształcenia dokonuje się m.in. poprzez analizę wystawianych ocen. Analiza ocen z ostatniej sesji egzaminacyjnej (sesja letnia 2013/2014 – dane na koniec września 2014 r.) dla kierunku *logistyka* nie wskazuje na żadne niewłaściwe tendencje w ocenianiu studentów. Struktura wystawianych ocen na studiach niestacjonarnych jest następująca: największy odsetek stanowią oceny dostateczne (28,4%), później dobre (25,3%), bardzo dobre (19,4%), dostateczne plus (14,1%), dobre plus (10,4%) oraz niedostateczne (2,4%).

Struktura ocen z ostatniej sesji oraz z egzaminu dyplomowego na kierunku *logistyka* nie wskazuje na żadne zjawiska nieprawidłowe. Wśród ocen wystawianych z egzaminu dyplomowego największy odsetek stanowią oceny dobre (50,7%), później oceny dobre plus i bardzo dobre (po 21,7%). Oraz oceny dostateczne plus (5,8%). Oceny te są stosunkowo wysokie, ale jest to też usprawiedliwione faktem, że częścią egzaminu jest prezentacja napisanej pracy oraz pytania, których zakres był wcześniej znany studentom.

Formuła liczenia średniej przewidziana jest w Regulaminie studiów. Formuła ta zakłada 50% średniej ze studiów oraz po 25% ocen z pracy dyplomowej oraz z egzaminu dyplomowego. Taką formułę należy uznać za prawidłową, nadającą duże znaczenie pracy studenta w całym cyklu kształcenia.

Stosowane przez jednostkę metody weryfikacji w postaci aktywności na zajęciach, odpowiedzi ustnych, kolokwiów i egzaminów pozwalają z punktu widzenia oceny studenckiej na dokładną weryfikację zakładanych efektów kształcenia. Na podstawie oceny własnej, można stwierdzić, że egzamin dyplomowy nie budzi żadnych wątpliwości. Posiadana wiedza jest weryfikowana poprzez aktywność na zajęciach, odpowiedzi ustne, kolokwia i egzaminy. Umiejętności oraz kompetencje są stale weryfikowane podczas zajęć o charakterze ćwiczeniowym. Sylabusy stosowane w Uczelni zawierają wszelkie niezbędne informacje przydatne w toku studiów tj. osiągnięte efekty kształcenia, literaturę podstawową, metody weryfikacji efektów

Ogólne zasady związane ze sposobem oceniania studentów określone są w Regulaminie studiów (zasady te zdefiniowane są w kilku rozdziałach, dotyczących m.in. zaliczania zajęć, przeprowadzania egzaminów, określenia skali wystawianych ocen, zaliczania semestru, powtarzania zajęć, składania pracy dyplomowej, itp..

Na poziomie przedmiotów w poszczególnych sylabusach określone są „Kryteria oceny osiągniętych efektów”. W tej części sylabusu określony jest poziom wiedzy i umiejętności, który powinien zostać osiągnięty, tak żeby otrzymać określoną ocenę. W sylabusie określono również, jaki jest procentowy udział poszczególnych form aktywności studenta w ocenie końcowej.

Ponadto w sylabusie określone są wymagania wstępne, w przypadku tych przedmiotów, dla których potrzebna jest znajomość zagadnień z innych przedmiotów.

Zapisy Regulaminu studiów, przegląd prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych, średnie oceny wystawiane w procesie kształcenia oraz stosowane w tym zakresie praktyki, pozwalają stwierdzić, że wymagania są wystandaryzowane, a ocena jest zobiektywizowana.

W opinii studentów i na podstawie własnej analizy można stwierdzić, że system oceny realizacji efektów kształcenia jest wystandaryzowany, określony jednolicie dla wszystkich studentów i konsekwentnie realizowany.

W ostatnich pięciu latach akademickich średni odsiew studentów utrzymywał się na poziomie od 33% do 7% w ostatnim roku akademickim (2013/2014). W tym r.a. najwięcej studentów odeszło z powodu niezaliczenia sesji egzaminacyjnej (44,8% wszystkich przyczyn odsiewu) oraz z powodu rezygnacji (24%). Do częstych przyczyn odsiewu w ostatnich latach należała również rezygnacja oraz niepodjęcie studiów. Zarówno poziom odsiewu jak i jego przyczyny pokazują standardowe tendencje, które należy monitorować, jednak nie wskazują one na zjawiska nieprawidłowe.

Na podstawie analizy informacji zawartych w raporcie samooceny można stwierdzić, że skala odsiewu nie jest duża. Głównym powodem rezygnacji ze studiów są problemy finansowe studentów.

Informacje na temat stosowanego systemu oceny zawarte są przede wszystkim w Regulaminie studiów oraz w sylabusach, które są dostępne dla studentów. Informacja o obowiązującym systemie ocen przekazywana jest na bieżąco w procesie kształcenia, począwszy od informacji dla studentów pierwszego roku (na stronie internetowej w ramach informacji podstawowej o studiach), po informowanie studentów na poszczególnych przedmiotach.

System oceny jest łatwo dostępny dla studentów wizytowanego kierunku. Mają do niego dostęp poprzez regulamin studiów oraz sylabusy.

Uczelnia posiada platformę e-learningową, ale zakres jej stosowania na kierunku *logistyka* jest niewielki. Dotyczy to jedynie języków obcych, jako pomocnicza metoda kształcenia.

Na kierunku *logistyka* Bydgoskiej Szkoły Wyższej nie jest prowadzone kształcenie na odległość.

2.4)

W zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów obowiązuje Zarządzenie Nr 12/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie monitorowanie karier zawodowych absolwentów Bydgoskiej Szkoły Wyższej. Monitorowaniem losów zawodowych absolwentów Bydgoskiej Szkoły Wyższej zajmuje się Akademickie Biuro Karier. ABK prowadzi ankietyzację, której analiza pozwala na określenie kierunków rozwoju zawodowego absolwentów.

Uczelnia przedstawiła sprawozdanie z badania losów zawodowych absolwentów BSW za rok 2014. Metodą badawczą była ankieta, przeprowadzona w okresie od 2 listopada do 28 lutego 2015 r. W 2015 r. na dziesięciu kierunkach ukończyło 419 absolwentów, ankietę odesłały 233 osoby. Najwięcej ankiet wpłynęło z kierunku *logistyka*. Przedstawiona analiza dostarcza wielu informacji, istotnych z punktu widzenia rynku pracy. Zaleca się jednak, aby przedstawiona w sprawozdaniu analiza była przeprowadzana z większym stopniem szczegółowości, tj. z podziałem na kierunki, co jest szczególnie istotne, gdyż stopień różnorodności kierunków prowadzonych przez Uczelnię jest bardzo duży.

W oparciu o dotychczasowe doświadczenia Uczelni w zakresie badania losów zawodowych absolwentów oraz przedstawione analizy, można stwierdzić, że Uczelnia prowadzi badania, również na ocenianym kierunku, w zakresie monitorowania losów zawodowych absolwentów.

Ankieta kierowana do absolwentów Uczelni zawiera pytania dotyczące miejsca zatrudnienia, czasu poszukiwania pracy oraz czy absolwent pracuje w zawodzie. Po przeprowadzonym badaniu tworzony jest raport i przekazywany jest on do Władz. W ankiecie bierze udział około 50% absolwentów danego roku.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Podczas wizytacji Zespołowi Oceniającemu zostało przedstawionych szereg prac zaliczeniowych oraz egzaminacyjnych. Prace te archiwizowane są w osobnych teczkach. W większości przypadków prace były dobrze opisane przez sprawdzającego, w treściach odpowiedzi zaznaczane były błędy. Oceny z prac odpowiadają ich poziomowi. Zakres merytoryczny prac odpowiada treściom zapisanym w sylabusach. W pojedynczych przypadkach zdarzało się, że przejściowe prace projektowe były napisane w sposób niestaranny. Brak było źródeł przy cytowanych rysunkach, tabelach, jak również mogłyby być one staranniejsze sformatowane.

Wylosowane prace inżynierskie na kierunku *logistyka* są na ogół na wystarczającym poziomie merytorycznym i metodycznym (jak na prace na poziomie I stopnia). Jednak wiele prac nie ma charakteru inżynierskiego, a tematyka prac jest bardzo ogólna, skłaniająca do ogólnego opisu zagadnienia. Recenzje pracy są często bardzo syntetyczne (co wynika z przyjętego wzoru recenzji), nie uzasadniają wystawianych ocen, szczególnie ocen wysokich.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

2.1) Uczelnia dla kierunku *logistyka* I stopnia, studia inżynierskie, zadeklarowała umiejscowienie kierunku w obszarze nauk społecznych i technicznych w dyscyplinach: nauki o bezpieczeństwie, nauki o obronności, ekonomia, nauki o zarządzaniu oraz budowa i eksploatacja maszyn, mechanika oraz transport. Uczelnia sformułowała efekty zarówno dla kierunku, jak również wydzieliła efekty dla specjalności (modułowe). Rozwiązanie stosowane przez Uczelnię można uznać za prawidłowe, jednak stosunkowo złożone. Niektóre z efektów kierunkowych wymagają modyfikacji. Dotyczy to przede wszystkim zbyt dużego stopnia szczegółowości niektórych efektów (które są w rzeczywistości efektami przedmiotowymi). Efekty przedmiotowe na ogół

odzwierciedlają specyfikę danego przedmiotu, jednak w niektórych przypadkach, wskazanych w treści punktu 2.1., efekty przedmiotowe nie uwzględniają charakteru przedmiotu. Podkreślić należy, że w reakcji na poczynione podczas wizytacji uwagi, Uczelnia podjęła natychmiastowe kroki mające na celu modyfikację efektów kształcenia.

2.2) Kierunkowe efekty kształcenia zostały sformułowane na ogół w sposób zrozumiały, sprawdzalny i adekwatny do charakterystyki kierunku *logistyka*. W niektórych przypadkach można jednak dostrzec niecisłe sformułowania efektów oraz niewłaściwą kwalifikację efektów do umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty przedmiotowe sformułowane są na ogół prawidłowo. W nielicznych przypadkach efekty przedmiotowe mają identyczne brzemienie jak efekty kierunkowe, co w konsekwencji powoduje, że w efektach przedmiotowych nie jest uwzględniona wiedza i umiejętności specyficzne dla tego przedmiotu. Opisy efektów kształcenia są udostępniane poprzez portal wirtualny dziekanat oraz na pierwszych zajęciach w semestrze. Zdaniem studentów Efekty Kształcenia zostały sformułowane w sposób zrozumiały i są sprawdzalne.

2.3) W oparciu o analizę istniejącego opisu zasad systemu oceniania oraz opisy zawarte w sylabusach przedmiotów można stwierdzić, że Uczelnia stworzyła przejrzysty system oceniania efektów kształcenia, istnieje możliwość weryfikacji zakładanych efektów przedmiotowych, a tym samym powiązanych z tymi efektami, efektów kierunkowych. Istniejące, zapisane zasady oraz praktyki stosowane w zakresie sposobów oceniania studentów, pozwalają stwierdzić, że wymagania są wystandaryzowane, a ocena jest zobiektywizowana. System oceny efektów kształcenia obejmuje wszystkie kategorie efektów kształcenia i przewiduje właściwe dla nich sposoby weryfikacji. Proces dyplomowania na kierunku *logistyka* odbywa się prawidłowo, zgodnie z regulaminem studiów oraz wytycznymi, w tym zakresie. Szczegółowa analiza prac inżynierskich pozwala jednak wskazać obszary wymagające doskonalenia. Dotyczy to możliwości weryfikowania efektów inżynierskich poprzez pracę dyplomową, w większym zakresie niż dotychczas. Stosowany system oceny osiągnięć efektów kształcenia zdaniem studentów jest przejrzysty oraz zrozumiały. Sylabusy stosowane na kierunku *logistyka* posiadają starannie określone efekty kształcenia.

2.4) Uczelnia od kilku lat przeprowadza ankietyzację mającą na celu badania losów zawodowych absolwentów. Z przedstawionych podczas wizytacji raportów z badań można stwierdzić, że opracowane analizy dostarczają przydatnych informacji dla doskonalenia programów kształcenia. Jednak należałoby rozważyć dokonywania analiz w przekroju poszczególnych kierunków prowadzonych przez Uczelnia, ze względu na ich dużą różnorodność, a tym samym inny charakter docelowego dla absolwenta rynku pracy. Jednostka prowadzi monitoring losów absolwenta. W ankiecie bierze udział około 50% absolwentów danego roku.

Kryterium 3. Program studiów umożliwia osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

3.1)

Plany studiów i programy kształcenia były przedmiotem obrad Senatu, w których uczestniczyli studenci. Wszystkie zmiany w planach studiów i programach kształcenia wynikające ze zmian w przepisach prawa (tj. np. dostosowanie planów i programów do obowiązujących standardów, utworzenie nowych specjalności), a także doskonalenia procesu kształcenia do zmieniających się potrzeb wewnętrznych odbywają się zgodnie z przyjętą w Uczelni procedurą, tj. przez Senat Uczelni.

Na mocy Uchwały Nr 5/9/2012 z dnia 26 września 2012 r. Senat zatwierdził plany studiów i programy nauczania na poszczególnych kierunkach studiów, w tym dla ocenianego kierunku od roku akademickiego 2012/2013, zaś Uchwałą Nr 4/9/2013 z dnia 16 września 2013 r. obowiązujące studentów, którzy rozpoczęli studia od roku akademickiego 2013/2014, a Uchwałą Nr 1/9/2014 z dnia 3 września 2014 r. obowiązujące od roku akademickiego 2014/2015. Zmodyfikowane zmiany w tych programach stanowią załączniki do wymienionej uchwały.

W czasie wizytacji przedstawiono protokoły z posiedzeń Senatu, w czasie których były zatwierdzone wymienione wyżej dokumenty.

Program kształcenia na kierunku *logistyka* obejmuje studia I stopnia inżynierskie, realizowane tylko w formie studiów niestacjonarnych o profilu praktycznym. Informacje o realizowanym programie kształcenia zawarte są w zbiorczym dokumencie „Program kształcenia na kierunku *Logistyka*. Profil praktyczny, studia I stopnia” z 2012 r., zaktualizowany w 2014 r. Opis programu kształcenia jest pełny, zawiera wszystkie niezbędne elementy, w tym obejmuje opis efektów kształcenia, związek kierunku ze strategią i misją Uczelni, opis systemu ECTS, opis programu studiów, systemu jakości kształcenia, itd. Uczelnia dla ocenianego kierunku ma dobrze określone ramy merytoryczne i formalne dla realizacji kształcenia.

Kształcenie na studiach I stopnia inżynierskich trwa 7 semestrów i obejmuje łącznie 1.561 godz. (studia niestacjonarne). Przyjęta w toku studiów liczba semestrów jest zgodna z wymogami ustawowymi, a godzinowy wymiar programu studiów jest w zupełności wystarczający do osiągnięcia założonych dla kierunku efektów kształcenia.

W programie kształcenia realizowanych jest kilka grup treści programowych, tj.: moduł treści ogólnych, moduł treści podstawowych, moduł treści kierunkowych, moduł treści przedmiotów do wyboru dla wszystkich oraz specjalnościowe moduły do wyboru. Na kierunku *logistyka* studenci mogą wybrać spośród trzech specjalności „Logistyka przedsiębiorstwa”, „Logistyka i inżynieria transportu” oraz „Logistyka wojskowa”. Struktura programu studiów jest prawidłowa, poszczególne moduły składają się z właściwie dobranych przedmiotów. W poszczególnych grupach występują również przedmioty, które bezpośrednio nawiązują do nabywania kompetencji inżynierskich. Wiele z tych przedmiotów realizowanych jest również w modułach podstawowym, ogólnym i kierunkowym (np. „Matematyka”, „Fizyka”, „Inżynieria systemów i analiza systemowa”, „Eksplotacja maszyn i urządzeń”, „Projektowanie procesów logistycznych”, „Budowa sprzętu i urządzeń logistycznych”), co należy uznać za dobre rozwiązanie, wspomagające osiąganie efektów z obszaru nauk technicznych oraz zdobywanie założonych kompetencji inżynierskich.

Na wysoką ocenę zasługuje wysoki wymiar godzinowy przedmiotów o charakterze podstawowym, mimo, że są to studia niestacjonarne. Np. „Matematyka” ma wymiar 90 godz., „Ekonomia” 75 godz., „Towaroznawstwo” 50 godz., „Inżynieria systemów i analiza systemowa” 45 godz., „Fizyka” 40 godz., „Projektowanie procesów logistycznych” 40 godz., itd.

Program kształcenia na poszczególnych specjalnościach jest właściwie wyprofilowany i odpowiada nazwie specjalności. Liczba godzin zajęć z poszczególnych przedmiotów oraz z określonych modułów jest wystarczająca do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia.

Treści programowe poszczególnych przedmiotów opisane są w kartach przedmiotów, w części „Cele, treści i efekty kształcenia”. Treści przedmiotów są sformułowane prawidłowo, z dosyć dużym stopniem szczegółowości. W niektórych sylabusach występuje podział na treści wykładów i ćwiczeń.

Można stwierdzić, że struktura programu studiów i treści poszczególnych modułów sprzyjają osiągnięciu każdego z zakładanych efektów kształcenia, a także prowadzą do uzyskania zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

W planie studiów przewidziane są dwie formy zajęć: wykłady oraz formy aktywne. W sylabusach formy te są uszczegółowione i obejmują m.in. ćwiczenia, laboratoria,

seminaria, projekt oraz prezentacje. Wykłady stanowią 49,4%, formy aktywne 50,6% ogólnej sumy godzin zajęć. Taka proporcja nie budzi istotnych zastrzeżeń, tym bardziej, że stosunkowo wysoki jest udział prac projektowych w aktywnych formach prowadzenia zajęć. Natomiast w sylabusach, tylko dla pojedynczych przedmiotów, określone są zajęcia prowadzone w laboratoriach. Nie zaznaczono również w sylabusach z jakiego oprogramowania studenci będą korzystać na niektórych przedmiotach (np. „Projektowanie procesów logistycznych”). Wskazaniem byłoby określić w planie studiów zajęcia laboratoryjne, ze wskazaniem oprogramowania jakie jest wykorzystywane oraz z ewentualnym określeniem z jakiego sprzętu studenci będą korzystać (np. czytniki kodów kreskowych, terminale RFID). Dałoby to pełną informację studentowi o treściach i metodach stosowanych na przedmiocie, a jednocześnie może zwiększyć jego atrakcyjność jako przedmiotu, na którym można nabyć konkretne umiejętności praktyczne.

Analiza opisów przedmiotów pozwala na stwierdzenie, że formy prowadzenia zajęć są właściwie dobrane (z powyższym zastrzeżeniem) do celów, efektów oraz treści i specyfiki przedmiotów.

Podkreślić należy, że Rektor w odpowiedzi na uwagi poczynione podczas wizytacji przez ZO stwierdza, iż Uczelnia sukcesywnie doposaża się w sprzęt specjalistyczny oraz rozwija własne laboratoria i pracownie. Ponadto unowocześniono pracownię automatyki i robotyki, również o aktualne oprogramowanie związane z ocenianym kierunkiem. Nie zostały jednak wskazane programy komputerowe (oprócz zestawienia przedstawionego podczas wizytacji), o które wzbogaciła się (wzbogaci) Uczelnia.

Stosowane metody dydaktyczne są opisane w sylabusie w części „Metody dydaktyczne”. W opisie przedmiotów przewidziano m.in. takie metody jak: wykład, prezentacje multimedialne, filmy dokumentalne, dyskusja, studium przypadku, praca w grupach, projekt. Dla niektórych przedmiotów metodę określono bardziej szczegółowo (np. ćwiczenia – rozwiązanie zadanego problemu oceny bezpieczeństwa wybranego procesu transportowego). Metody dydaktyczne są właściwe dla danego przedmiotu.

Podsumowując można stwierdzić, że dobór treści kształcenia, formy prowadzenia zajęć oraz stosowane metody dydaktyczne, określone są w sposób umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia dla kierunku *logistyka*.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie oceniali prawidłowość doboru treści kształcenia na kierunku *logistyka*. W opinii studentów czas trwania programu studiów jest odpowiedni, a metody wykorzystywane podczas zajęć umożliwiają zrealizowanie założonych efektów kształcenia. Zdobywanie umiejętności praktycznych przez studentów odbywa się w warunkach rzeczywistych i z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich.

Łączna liczba punktów ECTS jaką otrzymuje student kierunku *logistyka* w toku studiów wynosi 210. Struktura punktów ECTS w ramach poszczególnych modułów jest prawidłowa. Najwięcej punktów student otrzymuje za moduł treści ogólnych i podstawowych (86), za treści kierunkowe (54), za treści do wyboru (51), w tym za treści specjalnościowe (21 ECTS).

W toku studiów student wybiera: specjalność (21 punktów), przedmioty do wyboru dla wszystkich specjalności (30 punktów), ponadto wybiera język obcy (8 punktów) oraz seminarium inżynierskie (10 punktów). Łącznie daje to 69 punktów ECTS, co stanowi 32,9%. Spełniony jest zatem warunek wyboru przez studenta co najmniej 30% ogólnej liczby punktów ECTS w toku studiów.

Łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów Uczelnia dla kierunku *logistyka* określiła na 210 ECTS. Jest to wielkość zawyżona, ponieważ odzwierciedla ona całkowity nakład pracy studenta w toku studiów. Obejmuje ona zarówno zajęcia bezpośrednio z nauczycielem akademickim, godziny konsultacji oraz różne formy pracy własnej studenta. Wielkość ta powinna być odzwierciedleniem liczby godzin bezpośrednio kontaktowych plus

dodatkowe konsultacje. Pozostała część ogólnej liczby punktów ECTS w toku studiów to praca własna studenta. Liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów powinna zostać skorygowana.

Prawidłowo jest określona liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych i wynosi ona 52 punkty.

Minimalną liczbą punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów Uczelnia określiła na 35 punktów. Taka liczba punktów odpowiada modułowi treści ogólnych w planie studiów. Moduł ten obejmuje 13 przedmiotów, niektóre z nich są ściśle związane z kierunkiem *logistyka*, i jak się wydaje przedmioty ogólne rozumiane są tutaj jako przedmioty dające ogólną wiedzę kierunkową (np. „Transport ładunków”, „Systemy transportowe”, „Gospodarka magazynowa”). Należałoby jednak rozważyć wydzielenie grupy przedmiotów ogólnouczeniowych lub realizowanych na innym kierunku studiów, zgodnie z zapisem §4, ust. 1, pkt. 7 rozporządzenia MNiSW z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia. Istotą przedmiotów ogólnouczeniowych jest bowiem poszerzenie ogólnej wiedzy studenta, również tej niezwiązanej bezpośrednio z kierunkiem studiów.

Nie określono łącznej liczby punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym.

Kierunkowe efekty kształcenia przypisane są do dwóch obszarów: nauk społecznych oraz nauk technicznych. Wydział określił dla każdego obszaru procentowy udział liczby punktów ECTS w łącznej liczbie punktów w toku studiów. Proporcje te wynoszą: obszar nauk społecznych 126 punktów – 60%, obszar nauk technicznych 84 punkty – 40%). Proporcje te określone są prawidłowo.

Obciążenie pracą studenta na poszczególnych przedmiotach jest określone w sylabusie każdego przedmiotu w części „Obciążenie pracą studenta - bilans punktów ECTS”.

Bilans punktów ECTS jest sporządzony w sylabusach szczegółowo, z podziałem na godziny kontaktowe oraz bez udziału nauczyciela. W każdej z tych dwóch grup pokazana jest dokładna struktura nakładu pracy studenta. Analiza nakładu pracy studenta obejmuje wszystkie istotne jego elementy. Łączna liczba godzin pracy studenta jest przeliczona na liczbę punktów ECTS z danego przedmiotu, przy założeniu, że 1 punkt to 25 godzin pracy studenta.

Liczba punktów jaką student otrzymuje za poszczególne przedmioty jest ustalona prawidłowo i odpowiada ich wymiarowi godzinowemu i względnej skali trudności danego przedmiotu. Rozkład punktów ECTS pomiędzy semestrami jest równomierny i wynosi dokładnie 30.

W Bydgoskiej Szkole Wyższej przyjęto, że 1 punkt ECTS to około 25 godzin nakładu pracy studenta. W ocenie studentów czas i nakład pracy niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest oszacowany prawidłowo.

W programie studiów zachowana jest kolejność realizacji poszczególnych przedmiotów. Na ogół w pierwszej kolejności realizowane są moduły treści ogólnych oraz podstawowych. Przedmioty specjalnościowe realizowane są w VI i VII semestrze. W planie studiów zachowane jest logiczne następstwo poszczególnych przedmiotów. Treści określone w wymaganiach wstępnych do niektórych przedmiotów w sylabusie są realizowane na przedmiotach w poprzednich semestrach.

W opinii studentów sekwencja przedmiotów została dobrana odpowiednio i pozwala na stopniowe poszerzanie wiedzy oraz zdobywania umiejętności i kompetencji. Studenci podczas spotkania z ZO PKA zwrócili uwagę na brak powtarzania treści na przedmiotach oraz brak konieczności posiadania wiedzy, której zdobycie nie było dotychczas możliwe w ramach realizacji procesu kształcenia.

Praktyki zawodowe na kierunku *logistyka* przewidziane są w programie studiów w wymiarze 240 godz. (do 30.09.2014 r.) oraz 480 godz. (od 01.10.2014 r.). Liczba punktów

ECTS za praktyki wynoszą odpowiednio 10 i 15 punktów ECTS. Od r.a. 2014/2015 studenci będą odbywać praktykę po II, IV oraz VI semestrze, w wymiarze 160 godzin po każdym z semestrów. W indywidualnych przypadkach dopuszcza się możliwość samodzielnego zorganizowania praktyki w okresie całych studiów.

Szczegółowe uregulowania dotyczące praktyk zawodowych na kierunku *logistyka* zawiera zarządzenia nr 22/9/2012 Rektora Bydgoskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy z dnia 28 września 2012 r. w sprawie praktyk zawodowych studentów. *Logistyka* studia pierwszego stopnia. Dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od 2014/2015 obowiązuje Zarządzenie Nr 4/11/2014 Rektora BSW z dnia 28 listopada 2014 r. wraz z załącznikiem nr 1 do tego zarządzenia pt.: „Praktyki zawodowe studentów. Profil praktyczny. *Logistyka* – studia pierwszego stopnia”.

Ogólne zasady odbywania praktyk zawodowych określa Regulamin studiów (w części XXI „Praktyka zawodowa”). Dla modułu praktyk zawodowych została sporządzona karta przedmiotu. W karcie przedmiotu określone są cele oraz efekty praktyki. Efekty zostały sformułowane w przekroju wiedzy nabywanej na praktyce (6 efektów), umiejętności (8 efektów) oraz 4 kompetencji społecznych. Treści programowe praktyki są szczegółowo rozpisane na 3 części: praktyka realizowana po II, IV i VI semestrze. Treści są określone prawidłowo, we właściwej kolejności, również z uwzględnieniem tematyki związanej z pisaniem pracy dyplomowej. Kolejność odbywania praktyki w programie studiów oraz jej zakres treściowy jest właściwy. Trzecia część praktyki (po VI semestrze studiów) ma przede wszystkim charakter praktyki dyplomowej i jest zorientowana na realizację pracy dyplomowej. Takie rozwiązanie należy uznać za prawidłowe, dobrze integrujące pisanie pracy inżynierskiej z praktyką w przedsiębiorstwie.

Podstawą zaliczenia praktyki zawodowej jest Dziennik praktyk. Ze strony zakładu pracy odbycie praktyki potwierdza opiekun ze strony zakładu pracy. Za prawidłową organizację praktyk i zaliczanie praktyk odpowiedzialny jest Pełnomocnik Rektora ds. praktyk zawodowych studentów kierunku *logistyka*.

Uczelnia określiła bardzo szeroko zakres miejsc, w których mogą odbywać się praktyki, m.in. wymienia się takie miejsca jak: urzędy administracji różnych szczebli oraz jednostki samorządowe różnych szczebli. Przedstawiona lista miejsc, w których odbywają się praktyki obejmuje ponad 200 podmiotów. Wśród nich jest wiele firm z sektora transport, spedycja, *logistyka*, ale też są instytucje, w których należy szczególnie monitorować realizowany program praktyki, tak aby został w pełni zrealizowany.

Przegląd dzienników praktyk pokazał, że zdarzają się pojedyncze przypadki gdy praktyka nie powinna być zaliczona. Dotyczy to np. praktyki (miejsce: Powiatowy Urząd Pracy). Z dzienniczka praktyk wynika, że nie były realizowane zadania określone w ramowym programie praktyk.

W odpowiedzi na sformułowane uwagi ZO podczas wizytacji Rektor zobowiązał opiekuna praktyk do szczegółowego badania przed zaliczeniem praktyki, by głównie dotyczyła ona procesów logistycznych, a częściowo tylko zarządzania.

Podsumowując, sposób organizacji, realizacji i kontroli praktyk odbywanych przez studentów powinien być stale monitorowany, szczególnie w okresie, gdy Uczelnia przechodzi na nowy system trzymiesięcznych praktyk zawodowych.

Zasady realizacji praktyk na kierunku *logistyka* Bydgoskiej Szkoły Wyższej zostały określone w dokumencie *Praktyki Zawodowe Studentów Logistyka – studia pierwszego stopnia*. Studenci kierunku *logistyka*, praktyki zawodowe odbywają po pierwszym i po trzecim roku studiów. Po pierwszym roku studiów student zobowiązany jest odbyć czterotygodniowe praktyki zawodowe natomiast po trzecim roku studiów jest zobowiązany do odbycia praktyk w wymiarze dwóch tygodni. Rozliczenie studentów z odbytej praktyki studenckiej odbywa się na podstawie Dziennika Praktyk, w którym znajdują się informacje na temat zrealizowanych zadań oraz czasu ich wykonywania. Studenci mogą być również

zwolnieni z odbywania praktyk, jeżeli pracują zawodowo w firmie związanej z kierunkiem studiów lub odbyli staż.

Łącznie na kierunku *logistyka* w r.a.2014/2015 studiowało 232 studentów. Najliczniejszy rok (rok IV) liczy 80 osób. Liczebność pozostałych lat wynosi od 28 do 58 studentów na roku.

Zajęcia dydaktyczne odbywają się w soboty i niedziele. Rektor w drodze zarządzenia określił organizację roku akademickiego (Zarządzenie Nr 2 /6/2014 Rektora z dnia 30 czerwca 2014 r.). Zajęcia odbywają się w czasie 9 zjazdów. Zajęcia odbywają się w blokach po 45 minut, z piętnastominutową przerwą. Zajęcia z jednego przedmiotu obejmują 2 lub 4 bloki. Dłuższe bloki wymagają zgody pełnomocnika Rektora ds. kierunku *logistyka*. Jest to dobrą praktyką powodującą, że w planie studiów takie bloki występują sporadycznie, a jednocześnie są one monitorowane, co do ich celowości.

Organizacja zajęć, biorąc pod uwagę organizację roku akademickiego oraz harmonogram zajęć, zapewnia pełną realizację efektów kształcenia przewidzianych w programie ocenianego kierunku.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili organizację procesu kształcenia na kierunku *logistyka*. W ich opinii liczba oraz częstotliwość zjazdów są dobrane odpowiednio, co w połączeniu z realizowanym programem studiów umożliwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

Możliwości indywidualizacji procesu kształcenia zostały bardzo szczegółowo opisane w wewnętrznych przepisach prawnych. Oprócz Regulaminu studiów, w tym zakresie, na Uczelni obowiązuje Zarządzenie nr 4/9/2013 r. Rektora Bydgoskiej Szkoły Wyższej w sprawie zasad i warunków odbywania studiów według indywidualnego planu i programu kształcenia oraz zarządzenie nr 5/9/2013 r. Rektora w sprawie zasad wyrażania zgody na zastosowanie indywidualnej organizacji studiów.

Student ma możliwość wyboru spośród dwóch form indywidualizacji, tj.: indywidualny plan i program kształcenia (ITS) oraz indywidualna organizacja studiów (IOS).

Uczelnia na ocenianym kierunku nie posiada osobnej oferty kształcenia dla studentów niepełnosprawnych, ale studenci niepełnosprawni mogą skorzystać z indywidualizacji procesu kształcenia na zasadach ogólnych.

Uczelnia umożliwia studentom indywidualizację procesu kształcenia. Indywidualizacja w ramach indywidualnego planu studiów i programu nauczania jest kierowana dla studentów wyróżniających się wysokimi wynikami naukowym i opiera się na zastosowaniu indywidualnych treści, metod i form kształcenia. Studenci w ramach indywidualnej plany studiów i programu nauczania posiadają opiekuna naukowego. Studenci mają również możliwość indywidualizacji studiów poprzez indywidualną organizację studiów. Dla studentów z niepełnosprawnościami przede wszystkim dedykowana jest indywidualna organizacja studiów, która umożliwia dopasowanie zajęć i zaliczeń do wymagań studenta i jego ograniczeń. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA posiadają wiedzę na temat indywidualizacji programu kształcenia jednakże, nie wykazują zainteresowania tą formą studiowania. Argumentują to zadowoleniem z podstawowego procesu kształcenia oraz pracą zawodową.

3.2)

Ocena spójności programu kształcenia pozwala stwierdzić, że treści programowe, formy zajęć oraz metody dydaktyczne są na ogół właściwie dobrane, uwzględniające specyfikę przedmiotów oraz cele i efekty określone w sylabusach przedmiotów. W przypadku jednego przedmiotu, tj. Podstawy prawa efekty przedmiotowe są nie w pełni adekwatne do treści przedmiotów, jak np. efekt: „Definiuje instytucje rynku kapitałowego oceniając ich znaczenie dla funkcjonowania gospodarki opartej na działaniach wolnorynkowych”, Co wymaga korekty. Z kolei dla przedmiotu „Towaroznawstwo” sformułowany efekt „Ma podstawową wiedzę dotyczącą zarządzania, w tym zarządzania jakością i bezpieczeństwem

oraz zarządzania publicznego” nie jest adekwatny do treści kształcenia , szczególnie w części dotyczącej zarządzania publicznego).

Struktura programu studiów i jego zawartość pod względem doboru przedmiotów nie budzi zastrzeżeń. Formy zajęć są dobrane właściwie dla profilu praktycznego. Dobór metod dydaktycznych uwzględnia formę zajęć i jego specyfikę, co wraz z treściami programowymi tworzy spójną całość.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego - ocena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

3.1) Realizowany program kształcenia na kierunku *logistyka* umożliwia osiągnięcie każdego z zakładanych celów i efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta. Struktura programu studiów składa się kilku grup przedmiotów (modułów). Treści programowe poszczególnych modułów są dobrze określone. W programie studiów występują również przedmioty, na których realizowane są efekty z obszaru nauk technicznych oraz osiągane są założone kompetencje inżynierskie. Formy zajęć i metody dydaktyczne są dostosowane do specyfiki przedmiotów. W tym zakresie można sformułować zastrzeżenie dotyczące zajęć laboratoryjnych, których jest mało w całym programie studiów. Niektóre z przedmiotów powinny być w dużej mierze (szczególnie na profilu praktycznym) realizowane w laboratoriach, również z wykorzystaniem specjalistycznego oprogramowania. Ogólna ocena systemu punktów ECTS jest pozytywna, z zastrzeżeniami. Dotyczą one sposobu ustalenia łącznej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów. Liczba ta jest zbyt wysoka w stosunku do ogólnej liczby godzin w toku studiów. Ponadto Uczelnia nie określiła łącznej liczby punktów ECTS, którą student uzyskuje w ramach zajęć o charakterze praktycznym. Nakład pracy studenta w ramach poszczególnych przedmiotów nie budzi zastrzeżeń, jest szczegółowy, obejmujący wszystkie istotne elementy nakładu pracy studenta. Organizacja praktyk nie budzi zastrzeżeń. Uczelnia jest przygotowana do realizacji praktyk w zwiększonym wymiarze (3 miesiące – 480 godz.). Jednak pewne wątpliwości budzi sposób kontroli praktyk. W pojedynczych przypadkach stwierdzono, że z zapisów w dzienniczku praktyk wynikało, iż program praktyki nie został w pełni zrealizowany.

W opinii studentów sekwencja przedmiotów pozwala na stopniowe poszerzanie wiedzy oraz zdobywanie umiejętności i kompetencji. Praktyki studenckie pozwalają na nabycie założonych umiejętności i kompetencji społecznych. Uczelnia umożliwia studentom indywidualizację programów kształcenia.

3.2) Zakładane na kierunku *logistyka* efekty kształcenia przedstawione w postaci kierunkowych, modułowych (dla specjalności) oraz przedmiotowych efektów kształcenia obejmują wiedzę, umiejętności i kompetencje. Treści programowe przedstawione w sylabusach przedmiotów są właściwe dla tych przedmiotów (poza wskazanymi uchybieniami) i są związane z zakładanymi efektami kształcenia. Zatem efekty kształcenia, treści kształcenia , formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Kryterium 4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zagwarantowania realizacji celów edukacyjnych programu studiów

4.1)

W roku akademickim 2014/2015 zajęcia na kierunku *logistyka* prowadzi 37 nauczycieli akademickich, w tym 6 profesorów, 3 doktorów habilitowanych, 18 doktorów i 10 osób z tytułem zawodowym magistra. Kwalifikacje naukowe kadry prowadzącej zajęcia mieszczą się w dziedzinie nauk technicznych - 12 osób, w dziedzinie nauk społecznych - 3 osoby, w dziedzinie nauk ekonomicznych - 10 osób oraz w dziedzinie nauk prawnych - 1 osoba. Ponadto zajęcia prowadzi 2 magistrów inżynierów, są to specjaliści z zakresu mechaniki (technologia maszyn oraz pojazdy szynowe), 2 osoby z wykształceniem matematycznym, 2 osoby z wykształceniem informatycznym i jedna osoba z dyplomem magisterskim na kierunku zarządzanie i marketing. Wśród kadry jest 4 lektorów języków obcych (w tym 1 ze stopniem naukowym doktora i 3 magistrów). Liczba pracowników i struktura kwalifikacji naukowych pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia na profilu praktycznym kierunku *logistyka*.

4.2)

Teczki osobowe zawierają dokumenty pozwalające na ocenę, czy nauczyciel akademicki spełnia wymagania do zaliczenia do minimum kadrowego na kierunku *logistyka*, tj. czy posiada odpowiednie kwalifikacje naukowe (stopnie i tytuły naukowe oraz dorobek – zgodnie z wymaganiami określonymi w § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 131 oraz w § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), w jakim wymiarze realizują pensum dydaktyczne, a także czy złożył nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, lub przed rozpoczęciem semestru w przypadku zamian w zatrudnienia wpływających na minimum kadrowe, oświadczenie o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego na studiach pierwszego stopnia na kierunku *logistyka* w Bydgoskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 112a ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). W Uczelni wszystkie oświadczenia zostały podpisane w terminie zgodnym z wymaganiami określonymi w przepisach ustawy, tj. do 30 czerwca 2014 r.

Zgodnie z art. 9a ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze czasu pracy, na podstawie złożonych przez nich oświadczeń, o których mowa w art. 112a ustawy, *nie krócej niż od początku semestru studiów*, a więc zgodnie z wymaganiami określonym w § 13 ust. 1 wymienionego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 1 rozrządzenia z dnia 3 października 2014 r., *tj. nie później niż od początku semestru studiów*.

Z informacji zawartych w tych oświadczeniach wynika, iż wszystkie wskazane do minimum kadrowego osoby stanowią minimum kadrowe nie więcej niż dwukrotnie.

Analiza tej dokumentacji pozwala na stwierdzenie, iż wymagania określone w § 14 ust. 1 obu wymienionych wyżej rozporządzeń są spełnione, bowiem do minimum kadrowego na ocenianym kierunku studiów Uczelnia wskazała 18 osób (7 samodzielnych nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz 11 doktorów) na studiach pierwszego stopnia.

W teczkach osobowych znajduje się również dokumentacja związana z realizacją zwyczajowych procedur dotyczących prowadzonej w Uczelni polityki kadrowej.

Wszystkie wyżej wymienione osoby przeprowadzą osobiście na kierunku *logistyka* co najmniej 30 godzin zajęć dydaktycznych (samodzielni nauczyciele akademicy) oraz co najmniej 60 godzin (doktorzy), co spełnia wymagania określone w § 13 ust. 3 wymienionego

wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r. oraz § 13 ust. 2 pkt. 1 i 2 rozporządzenia z dnia 3 października 2014 r.

Dorobek naukowy kadry prowadzącej zajęcia reprezentowany jest głównie w trzech dziedzinach naukowych tj. naukach technicznych, naukach społecznych i naukach ekonomicznych co odpowiada dziedzinom w którym umieszczono efekty kształcenia. Kadra z uwagi na dorobek naukowy reprezentuje odpowiednio dyscypliny naukowe: mechanika- 3 osoby, budowa i eksploatacja maszyn - 7 osób, transport -1 osoba, nauki o obronności - 3 osoby, fizyka - 1 osoba, nauki o zarządzaniu - 4 osoby, ekonomia - 5 osób i prawo 1 osoba. Ponadto uzupełnieniem kadry są osoby z tytułem zawodowym magistra reprezentującym: dyscyplinę matematyka –dwie osoby prowadzące ćwiczenia z przedmiotu matematyka, dyscyplinę informatyka prowadzący zajęcia z technologii informacyjnych. Uczelnia zatrudnia też osoby z bardzo dużym doświadczeniem zawodowym z zakresu sektora logistyki. Stąd wśród zatrudnionych są dwie osoby reprezentujące z wykształcenia dyscyplinę mechanika, które są w zarządach przedsiębiorstw lub urzędów sektora logistycznego i prowadzą zajęcia z infrastruktury logistycznej, logistyki dystrybucji. Taki zakres specjalności naukowych nauczycieli akademickich pokrywa potrzeby dydaktyczne kierunku studiów *logistyka* o charakterze inżynierskim i odpowiada zakresowi programu studiów. Minimum kadrowe dla studiów I stopnia kierunku *logistyka* tworzy 18 osób, w tym 5 profesorów, 2 doktorów habilitowanych i 11 doktorów. Osoby te swoim dorobkiem naukowym reprezentują dwa obszary kształcenia: obszar nauk technicznych - 8 osób i obszar nauk społecznych - 10 osób. W obszarze nauk technicznych kadra reprezentuje takie dyscypliny jak: mechanika, budowa i eksploatacja maszyn oraz transport. Natomiast w obszarze nauk społecznych kadra reprezentuje takie dyscypliny jak nauki o obronności nauki o bezpieczeństwie, nauki zarządzaniu. Dorobek naukowy kadry proponowanej do minimum kadrowego należy do wskazanych dyscyplin. Dorobek ten koncentruje się na takich zagadnieniach jak: *logistyka*, zarządzanie łańcuchem dostaw, zarządzanie kryzysowe, dowodzenie, *logistyka* transportu, gospodarka odpadami komunalnymi, transport międzynarodowy, zarządzanie logistyczne, metrologia, budowa silników.

Spośród 18 osób wskazanych do minimum kadrowego dziesięć osób ma doświadczenie zawodowe zgodne z opisem efektów kształcenia w zakresie umiejętności, co wspomaga realizację procesu dydaktycznego na profilu praktycznym. Szczególnie ważne są tu takie posiadane przez kadrę doświadczenia jak: praca w pionach logistycznych Sił Zbrojnych RP, zarządzanie wojskowymi procesami logistycznymi, praca w centrum Logistyki Poczty Polskiej na stanowisku inspektora ds. zarządczych, praca w przedsiębiorstwach logistycznych i spedycyjnych, praca na stanowisku prezesa zarządu firm zajmujących się odpadami komunalnymi, praca w służbach finansowych, eksperta transportu lotniczego, praca w sekcjach marketingu .

Zatem Uczelnia spełnia wymagania minimum kadrowego dla kierunku *logistyka* – studia I stopnia. Zespół oceniający , biorąc pod uwagę dorobek naukowy , dorobek zawodowy, obciążenia dydaktyczne do minimum kadrowego zaliczył 18 nauczycieli akademickich w tym w tym 5 profesorów, 2 doktorów habilitowanych i 11 doktorów. Osoby te swoim dorobkiem naukowym reprezentują dwa obszary kształcenia: obszar nauk technicznych - 8 osób i obszar nauk społecznych - 10 osób

Skład minimum kadrowego na kierunku *logistyka* prowadzonego Bydgoskiej Szkole Wyższej w Bydgoszczy w perspektywie długookresowej jest w stabilny, bowiem 16 osób wskazanych do minimum kadrowego zatrudnionych zostało na czas nieokreślony, zaś tylko 2 osoby na czas określony, tj. do 30.06.2015r.

Dla 10 osób wskazanych do minimum kadrowego Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy, zaś dla 8 pozostałych – dodatkowym miejscem pracy. Wszystkie osoby zostały zatrudnione na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z § 29 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1370) Uczelnia prowadząca kierunek studiów w obszarze nauk społecznych w dniu wejścia w życie ww. rozporządzenia (10 października 2014 r.) jest zobowiązana dostosować minimum kadrowe w zakresie proporcji liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów na danym kierunku studiów, do wymogów określonych w § 17 ust. 1 pkt. 8 nowego rozporządzenia, *do dnia 1 października 2015 roku*.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku *logistyka*, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony i wynosi 1: 30, co spełnia wymagania określone w § 17 ust. 2 pkt. 3 cytowanego wyżej rozporządzenia z dnia 5 października 2011 r.

Obsada zajęć dochowuje staranności w zapewnieniu zgodności kwalifikacji naukowych i doświadczenia zawodowego kadry prowadzącej zajęcia z zakresem merytorycznym przedmiotu i zajęć. Seminaria dyplomowe prowadzi nauczyciele akademicki reprezentujący obszar nauk technicznych (na 8 prowadzonych seminariów dyplomowych jedna osoba reprezentuje swoim dorobkiem naukowym obszar nauk społecznych i 7 nauk technicznych)

Uczelnia wykorzystuje platformę e- learningową do zajęć z języków obcych. Jest to wyłącznie wspomaganie procesu dydaktycznego. Kadra lektorów jest przygotowana do takiej formy wspomagania procesu dydaktycznego.

Załącznik nr 6. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena

Zajęcia dydaktyczne prowadzone na kierunku *logistyka* cechują się dobrym poziomem merytorycznym i dydaktycznym. Podczas wizytacji wykładowcy prowadzili zajęcia zgodnie z rozkładem zajęć oraz zgodnie z treściami zawartymi w sylabusach.

4.3).

Na podstawie przeprowadzonej rozmowy podczas wizytacji z Rektorem Uczelni oraz przedłożonej dokumentacji można stwierdzić, iż polityka kadrowa w Bydgoskiej Szkole Wyższej dąży do zapewnienia obsady zajęć przez nauczycieli akademickich reprezentujących odpowiedni poziom naukowy, dydaktyczny oraz posiadających odpowiednie doświadczenie zawodowe w celu zwiększenia konkurencyjności absolwentów kierunku *Logistyka* na rynku pracy. Uczelnia prowadzi politykę kadrową umożliwiającą rozwój kierunku *logistyka*, co potwierdzają otrzymane w roku 2014 uprawnienia do prowadzenia studiów na poziomie studiów II stopnia. Stan zatrudnienia oraz skład minimum kadrowego pozwala uznać że prowadzona polityka kadrowa jest skuteczna i zapewnia rozwój kierunku *logistyka*. Rozmowa z Rektorem Uczelni wskazuje, iż Uczelnia nie ma trudności w pozyskaniu samodzielnych nauczycieli akademickich dla kierunku *logistyka* na podstawowe miejsce pracy, gdyż znaczna część kadry po 70 roku życia jest czynna naukowo i chętnie podejmuje zatrudnienie w Uczelni. Kadra doktorów w opinii Rektora jest również do pozyskania zarówno na podstawowym miejscu pracy jak i częściowo na dodatkowym z Uczelni regionu bydgoskiego i dalszych. Natomiast Uczelnia chce również zatrudniać „własną” kadrę stąd finansuje na przykład koszty przewodu doktorskiego nauczycieli akademickich.

Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest prowadzenie przez Uczelnię właściwej polityki kadrowej, w tym m. in. właściwy dobór nauczycieli akademickich prowadzących kształcenie na ocenianym kierunku studiów.

Uczelnia prowadzi ocenę okresową nauczycieli akademickich. Ocena ta uwzględnia trzy obszary aktywności: działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Rektor Uczelni wydał w 2012 roku zarządzenie w sprawie wprowadzenia *Regulaminu oceny nauczycieli akademickich* oraz w roku 2013 zarządzenie w sprawie harmonogramu oceny nauczycieli akademickich. Regulamin ten wyznacza cel, zasady i sposoby oceny kadry akademickiej.

Dokonania dydaktyczne są oceniane z uwagi na rodzaje prowadzonych zajęć i ich wymiar, opracowane materiały dydaktyczne. Natomiast działalność naukowa oceniana jest ze względu na publikacje naukowe, udział konferencjach naukowych. Zespół oceniający uważa, iż warto rozważyć wprowadzenie do arkusza ocenę innowacyjności zajęć dydaktycznych. System oceny jest przejrzysty, kadra zna kryteria oceny i jej terminy.

Uczelnia wspiera rozwój naukowy kadry. Finansowane są wyjazdy zagraniczne na konferencje naukowe,. Wydawane są własne monografie oraz opracowania cykliczne. Uczelnia organizuje konferencje, w których kadra akademicka ma możliwość uczestniczenia. Zorganizowano dwie konferencje ogólnopolskie. Część kadry naukowej należącej do minimum kadrowego ma sprecyzowane plany badawcze, które dotyczą uzyskania stopnia naukowego doktora czy doktora habilitowanego.

Na spotkaniu Zespołu Oceniającego z kadrami brali udział pracownicy stanowiący minimum kadrowe oraz prowadzący zajęcia na kierunkach studiów *logistyka*. Obecnych było 20 pracowników. Przewodnicząca zespołu oceniającego przedstawiła cele wizytacji oraz kryteria oceny jakości kształcenia przez nauczycieli akademickich, którzy przybyli na spotkanie, koncentrowały się wokół specyfiki kształcenia inżynierskiego oraz przyjętego profilu praktycznego. Uczestnicy spotkania podkreślali przede wszystkim:

- znaczenie prac inżynierskich, które na tym kierunku kształcenia odgrywają szczególną rolę. Ich elementem jest część praktyczno-projektowa, którą powinny zawierać wszystkie prace,
- doboru tematów prac inżynierskich, które wynikają z praktycznych problemów zawodowych studentów,
- istotę profilu praktycznego, który znany jest prowadzącym zajęcia oraz znaczenia w realizacji efektów praktycznych oprogramowania zorientowanego na logistykę. W zakresie wykorzystywania specjalistycznego oprogramowania logistycznego oraz specjalistycznych laboratoriów logistycznych, pracownicy wypowiedzieli się z dużą ostrożnością,
- wykorzystywaniu w toku realizacji zajęć na profilu praktycznym wizyt studyjnych studentów w podmiotach otoczenia społeczno – gospodarczego oraz organizowania zajęć w warunkach najbardziej zbliżonych do środowiska pracy,
- znaczącą ilość praktyków prowadzących zajęcia oraz pracowników naukowo - dydaktycznym z dużym doświadczeniem praktycznym, którzy są silną stroną kierunku,
- rolę studentów, którzy jako osoby pracujące posiadają już określoną wiedzę i umiejętności, przychodząc do Szkoły są zorientowani na zdobywanie wiedzy technicznej i których motywacja do rozwoju wiedzy są czynnikami ułatwiającymi prowadzenia zajęć, z jednej strony, a także stawiają istotne wymagania co do realizacji określonych treści kształcenia.

Kierunek *logistyka* nie był dotychczas oceniany przez Polską Komisję Akredytacyjną.

Załącznik nr 5- Nauczyciele akademicki realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego(ocena: w pełni)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

4.1) Zajęcia na kierunku *logistyka* prowadzi 37 nauczycieli, w tym 6 profesorów, 3 doktorów habilitowanych, 18 doktorów i 10 osób z tytułem zawodowym magistra. Kwalifikacje naukowe kadry prowadzącej zajęcia mieszczą się w dziedzinie nauk technicznych (12 osób), w dziedzinie nauk ekonomicznych (10 osób), w dziedzinie nauk

społecznych (3 osoby) oraz w dziedzinie nauk prawnych (1 osoba). Struktura kwalifikacji kadry umożliwia osiągnięcie założonych efektów kształcenia. ekspert 2kadra,

4.2) Kwalifikacje naukowe i dydaktyczne kadry prowadzącej zajęcia odpowiadają potrzebom dydaktycznym kierunku *logistyka*. Minimum kadrowe spełnia wymagania określone przepisami prawa. Tworzy je 18 osób, w tym 5 profesorów, 2 doktorów habilitowanych i 11 doktorów. Osoby te swoim dorobkiem naukowym reprezentują dwa obszary kształcenia: obszar nauk technicznych - 8 osób i obszar nauk społecznych - 10 osób. W obszarze nauk technicznych kadra reprezentuje takie dyscypliny jak: mechanika, budowa i eksploatacja maszyn oraz transport. Natomiast w obszarze nauk społecznych kadra reprezentuje takie dyscypliny jak nauki o obronności - nauki o bezpieczeństwie nauki zarządzaniu Dorobek ten koncentruje się na takich zagadnieniach jak: logistyka, zarządzanie łańcuchem dostaw, zarządzanie kryzysowe, dowodzenie, logistyka transportu, gospodarka odpadami komunalnymi, transport międzynarodowy, zarządzanie logistyczne, metrologia, budowa silników. Część kadry - 10 osób posiada doświadczenie zawodowe zdobyte w sektorze logistycznym.

4.3) Polityka kadrowa zapewnia dobór kadry zgodny z potrzebami ocenianego kierunku studiów.

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

Uczelnia przedstawiła szczegółowy opis własnej bazy dydaktycznej w raporcie samooceny. Podczas wizytacji dokonano przeglądu bazy z uwzględnieniem szczególnym pracowni specjalistycznych dla kierunku *logistyka* oraz typowych sal wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoryjnych, komputerowych. Bydgoska Szkoła Wyższa korzysta z budynków, pomieszczeń i wyposażenia trzech budynków Uczelnianych mieszczących się odpowiednio przy ul. Unii Lubelskiej 4C, ul. Kaszubskiej 25 oraz ul. Kościuszki 12. Są to budynki przygotowane na potrzeby Uczelni, sale dydaktyczne są wyposażone w sprzęt audiowizualny oraz multimedialny. Do realizacji programu studiów na kierunku *logistyka* wykorzystywane są pracownie specjalistyczne: Pracownia informatyczna, Pracownia Metrologii i Materiałoznawstwa do realizacji przedmiotu Materiałoznawstwo, pracownia fizyki do przedmiotu fizyka, Pracownia Techniki i Technologii Transportu do przedmiotu Technika i Technologia Transportu, Pracownia Informatyczna do przedmiotu Usługi spedycyjne, Technologie Informacyjne, Pracownia Budowy i Eksploatacji Maszyn do przedmiotu Eksploatacja maszyn i urządzeń.

Budynek jest wyposażony w sieć komputerową wraz z szerokopasmowym dostępem do Internetu. Dla studentów udostępniono specjalne pomieszczenie ze stanowiskami komputerowymi z dostępem do wirtualnego dziekanatu oraz Internetu, a dodatkowo studenci mogą skorzystać z komputerów w bibliotece (czytelni). Pracownicy i studenci korzystają z sieci komputerowej opartej na technologii Fast Ethernet z przewodowym i bezprzewodowym (HotSpoty umieszczone na każdym piętrze) dostępem do szerokopasmowego (15 Mb/s) Internetu. Dziekanat jest skomputeryzowany, jest w systemie moduł rekrutacji on-line, wirtualny dziekanat, elektroniczny indeks, moduł wspomagający pracę dziekanatu oraz działu kadr a także moduł finansowo-kasowy. W budynku jest Bar MultiCafe znajdujący się na najniższym poziomie kondygnacji budynku w którym studenci mogą zjeść posiłki. Budynek jest w bardzo dobrym stanie, sale i korytarze są jasne, czyste. Na szerokich korytarzach są ławki w których studenci mogą przebywać między zajęciami. Ponadto w Uczelni jest zakład

małej poligrafii, punkt sprzedaży książek, skryptów i wydawnictw naukowych. Obiekt jest monitorowany i posiada klimatyzację.

Biblioteka Uczelni zajmuje pomieszczenie o powierzchni 170 m². Składają się na nią: czytelnia, wypożyczalnia, część magazynowa. Księgozbiór biblioteki liczy 8100 woluminów, a prenumerata obejmuje 41 tytułów czasopism. Biblioteka gromadzi literaturę z dziedziny nauk społecznych, nauk technicznych, nauk humanistycznych, nauk medycznych, nauk o zdrowiu, oraz o kulturze fizycznej, oraz innych związanych z prowadzonymi kierunkami kształcenia. Zbiory dla kierunku *logistyka* są skromne ale odpowiadają podstawowym potrzebom kierunku. Przegląd zasobów bibliotecznych pozwala stwierdzić, iż Uczelnia gromadzi od lat literaturę z zakresu *logistyka*, jak też posiada aktualne wydania monografii i podręczników. Pracę biblioteki wspomaga program LIBRA, za pomocą którego studenci posiadający aktywne konto w bibliotece mogą poprzez stronę WWW przeglądać dostępne zbiory biblioteki, a także zamawiać wybrane pozycje. Biblioteka posiada własną stronę internetową umieszczoną na Uczelnianym serwerze. Dodatkowym atutem jest działanie wydawnictwa Uczelnianego, którego celem jest wydawanie monografii, zeszytów naukowych oraz innych publikacji związanych z działalnością naukowo – badawczą nauczycieli akademickich i studentów. Zespół oceniający zaleca systematyczne uzupełnianie zbiorów.

Biblioteka wraz z czytelnią czynna jest we wszystkie soboty oraz niedziele w godzinach 7:30-15:30 (soboty), 7:30 – 15:30 (niedziele) oraz w każdy piątek w godzinach 9:00-16:00. Ponadto studenci mogą korzystać ze zbiorów następujących bibliotek Bydgoszczy: Wojewódzka Biblioteka Publiczna, Miejska Biblioteka Publiczna, Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka, Biblioteka Uniwersytetu Technologiczno- Przyrodniczego w Bydgoszczy, Biblioteka Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Uczelnia posiada dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki.

Studenci pozytywnie ocenili bazę dydaktyczną Bydgoskiej Szkoły Wyższej. Sale, w których odbywają się zajęcia wyposażone są w większości w nowoczesny sprzęt audiowizualny wykorzystywany przez nauczycieli akademickich. Na Uczelni studenci mają dostęp do bezprzewodowego Internetu oraz mogą korzystać ze stanowisk komputerowych.

Studenci pozytywnie ocenili bibliotekę, która ich zdaniem jest dobrze wyposażona i posiada wystarczający księgozbiór. Zdaniem studentów baza dydaktyczna Uczelni pozwala na zdobycie zakładanych na wizytowanym kierunku efektów kształcenia i jest przez nich pozytywnie oceniana.

Spotkanie z władzami Uczelni oraz z kadrą akademicką pozwala ustalić, iż zajęcia praktyczne prowadzone są między innymi w formie wizyty studyjnej. Zespół oceniający otrzymał wykaz przedsiębiorstw w których studenci odbywają praktyki. Około 26% studentów odbywa praktykę w przedsiębiorstwach wskazanych przez Uczelnię a 74% i odbywa praktykę w przedsiębiorstwach w których studenci są zatrudnieni. Dobór instytucji i firm, jak i firm w których studenci są zatrudnieni, z punktu widzenia potrzeb praktyki zawodowej, jest weryfikowany przez Uczelnię. Są wśród tych firm firmy transportowe, spedycyjne, logistyczne, Komenda Powiatowa Policji. W takich instytucjach i przedsiębiorstwach jest możliwa realizacja efektów kształcenia określonych dla praktyk zawodowych. Uczelnia posiada oprogramowanie komputerowe wykorzystywane do realizacji procesu dydaktycznego kierunku *logistyka*. Jest to Pakiet MS Office Tachospeed, Giełda Transportowa, Trans EU, Easy WMS ElsexMag wersja demo dla przedmiotu gospodarka magazynowa.

Studenci kierunku *logistyka* pozytywnie ocenili bazę instytucji, w których odbywają praktyki studenckie..

Miejsca praktyk, do których studenci zostali przydzieleni, zostały ocenione pozytywnie.

Budynki posiadają odpowiednie podjazdy, windy dla osób niepełnosprawnych. Dostęp do biblioteki umożliwiony został osobom niepełnosprawnym poprzez możliwość skorzystania z wind znajdujących się w dwóch częściach budynku, co umożliwia dotarcie do biblioteki z

każdego miejsca w Uczelni. Dodatkowo korytarz prowadzący do biblioteki został przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Budynki Uczelni, w których odbywają się zajęcia dla studentów kierunku *logistyka* są przystosowane dla osób z niepełnosprawnościami ruchowymi tylko częściowo. Budynki posiadają windy i podjazdy jednakże brak przystosowanych sanitariatów. Infrastruktura Uczelni nie jest przystosowana do potrzeb studentów z innymi rodzajami niepełnosprawnościami.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego (ocena: znacząco.)

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Baza dydaktyczna zabezpiecza podstawowe potrzeby kierunku logistyka. Zbiory biblioteczne wymagają systematycznego uzupełniania. Baza laboratoryjna, w tym odpowiednie oprogramowanie komputerowe i pracownie specjalistyczne wymagają wzbogacenia. Studenci pozytywnie oceniają bazę dydaktyczną Bydgoskiej Szkoły Wyższej, zwracając uwagę na nowoczesność systemów audiowizualnych. Budynki tylko częściowo są przystosowane do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami.

Kryterium 6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

Uczelnia prowadzi badania naukowe związane z zakresem tematycznym kierunku *logistyka*. Powołano cztery zespoły badawcze do realizacji następujących projektów: „*Bezpieczeństwo realizowanych przewozów jako kryterium oceny logistyki miejskiej*”, „*Efektywność systemów logistyki miejskiej*”, „*Ocena trwałości warstwy granicznej wybranych olejów silnikowych w aspekcie wydłużenia resursu między obsługowego wybranej floty pojazdów*”, „*Weryfikacja strategii logistycznej przedsiębiorstwa komunalnego w świetle zmian przepisów o segregacji odpadów*”.

Ponadto prowadzone są badania indywidualne, których efektem są publikacje. Są to badania dotyczące zarządzania zasobami ludzkimi oraz organizacji pracy, które mają stanowić podstawę rozprawy habilitacyjnej jednego z nauczycieli akademickich. Publikacje, w tym wydawane w Uczelnianym zeszycie naukowym, są wykorzystywane na seminariach dyplomowych. W Uczelni na kierunku *logistyka* funkcjonuje Studenckie Koło Naukowe Logistyki i Transportu oraz Studenckie Koło Naukowe Zarządzania zrzeszające studentów kierunków technicznych Bydgoskiej Szkoły Wyższej. Uczelnia zorganizowała w roku 2012 konferencję „*Logistyka w dobie zrównoważonego rozwoju*”, a następnie wydana została publikacja wydawnictwa Uczelnianego BSW z referatami tej konferencji. Ponadto wydano monografię Ładunki w transporcie drogowym. Finansowano udział pracowników w czterech konferencjach międzynarodowych w tym w Londynie, w Słowenii i na Ukrainie. W czerwcu 2015 r. odbędzie się kolejna konferencja naukowa z udziałem studentów kierunku *logistyka*.

W związku specyfiką studiów niestacjonarnych, studenci mało angażują się w prace naukową. Na kierunku działa Studenckie Koło Naukowe Logistyki, które uczestniczy w wielu konferencjach nt. Logistyki oraz realizują projekty naukowe w Uczelni. Przedstawiciele Koła Naukowego pozytywnie ocenili możliwości, jakie stwarza im Uczelnia oraz wsparcie, jakie od niej uzyskują poprzez możliwość korzystania z infrastruktury oraz dofinansowanie ich działań.

Uczelnia podpisała umowę z Uniwersytetem Narodowym Chmielnicki na Ukrainie. Umowa zakłada prowadzenie wspólnych badań naukowych – wymianie pracowników naukowych, współpracy w zakresie kształcenia studentów, udziału w konferencjach naukowych i sympozjach, jak również wydawanie publikacji i informacji naukowych.

Dodatkowo będzie istniała możliwość skorzystania przez studentów Bydgoskiej Szkoły Wyższej z możliwości udziału w praktykach zawodowych organizowanych na Ukrainie w ramach praktyk zawodowych na kierunku *logistyka*. Należy też zauważyć, że Uczelnia brała udział w konferencji pn. „V Ukraina – Polskie Dialogi Naukowe”, która odbyła się w dniach 16 – 19 października 2013 r. w miejscowości Jaremcze i służyła zacieśnieniu więzi naukowo – dydaktycznych między Uczelniami. We współpracy Uniwersytetu Narodowego Chmielnicki na Ukrainie z Bydgoską Szkołą Wyższą zorganizowany został w maju 2014 III Kongres Transportowców nt. Perspektywy rozwoju transportu w województwie kujawsko – pomorskim. Proces internacjonalizacji kształcenia wymaga podjęcia dalszych działań.

Podczas wizytacji przedstawiono wykaz interesariuszy zewnętrznych z którymi uczenia współpracuje. Podpisane umowy z kilkoma instytucjami obejmują działalność w zakresie procesu dydaktycznego Natomiast w roku 2014 podpisano porozumienie z Politechnika Gdańską, Instytutem Eksploatacji Maszyn i Transportu o współpracy naukowej. Realizacja tych umów może mieć znaczący wpływ na proces dydaktyczny.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego.

Kryterium nie podlega ocenie

Kryterium 7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

7.1)

Warunki rekrutacji na oceniany kierunek zostały określone przez Senat w drodze uchwały (Uchwała Nr 1/5/2013 Senatu Bydgoskiej Szkoły Wyższej z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie: warunków i trybu rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach na rok akademicki 2014/2015. Uchwała określa podstawowe warunki i tryb przeprowadzenia rekrutacji. Tryb ten przewiduje warunki rekrutacji również dla studentów z maturą międzynarodową oraz dla laureatów finalistów olimpiad przedmiotowych szczebla centralnego. Według przyjętych zasad na studia przyjmowani będą kandydaci, którzy we wskazanym terminie dokonają rejestracji oraz złożą komplet dokumentów.

Stosowane warunki i tryb przyjęć na studia I stopnia nie zawierają zapisów dyskryminujących i nie budzą zastrzeżeń.

Zasady i procedury rekrutacji na studia, w opinii studentów, są przejrzyste oraz zrozumiałe.

Tryb przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych uwzględniony jest w Uchwale Nr 1/5/2013 Senatu Bydgoskiej Szkoły Wyższej z dnia 22 maja 2013r. w sprawie warunków i trybu rekrutacji oraz formy studiów na poszczególne kierunki na rok akademicki 2014/2015. Kandydaci będący laureatami lub finalistami olimpiad przyjmowani są w pierwszej kolejności. Studenci pozytywnie ocenili proces rekrutacji, uważają, że jest on przejrzysty i równy wobec kandydatów. Studenci pozytywnie ocenili liczbę osób przyjmowanych na kierunek studiów. Ich zdaniem liczba osób przyjmowanych jest adekwatna do potencjału dydaktycznego Jednostki.

7.2)

W Bydgoskiej Szkole Wyższej przyjęto, że zdobycie 1 punktu ECTS wymaga 25 godzin nakładu pracy studenta. W ocenie studentów czas i nakład pracy niezbędny do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest oszacowany prawidłowo. W sylabusach pokazany jest bilans czasu pracy studenta, który nie budzi zastrzeżeń.

Obowiązujący program studiów na kierunku *logistyka* zdaniem studentów jest dostosowany do możliwości oferowanych przez Uczelnię, która w ich ocenie zapewnia odpowiednią jakość kształcenia, a nabycie założonych efektów kształcenia w trakcie realizacji

toku studiów jest osiągalne na każdym etapie kształcenia. Zdaniem studentów stosowane formy weryfikacji wiedzy, w tym ocena stopnia nabycia umiejętności i kompetencji są dobrane właściwie, dzięki czemu pozwalają na sprawdzenie efektów w każdym z obszarów kształcenia. Studenci mają możliwość wglądu w swoje prace okresowe, kolokwia i zaliczenia oraz uzyskania informacji o popełnionych błędach. Studenci w przypadku uzasadnionych wątpliwości, mają możliwość skorzystania z egzaminu komisyjnego. System oceny osiągnięć w opinii studentów jest zrozumiały, przejrzysty i obiektywny.

7.3)

Organizacja programu studiów na kierunku *logistyka* sprzyja krajowej jak i zagranicznej mobilności poprzez zastosowanie systemu transferu punktów ECTS. Zdaniem studentów Uczelnia zapewnia wysoki poziom nauczania języka obcego, co zwiększa możliwości mobilności międzynarodowej. W związku ze specyfiką studiów niestacjonarnych, studenci nie są zainteresowani mobilnością. Podczas spotkania z ZO PKA studenci zwrócili uwagę, że Uczelnia umożliwi im wyjazdy na praktyki zagraniczne w ramach podpisanych umów. Uczelnia umożliwi studentom wizytowanego kierunku udział w wymianach zagranicznych poprzez program Erasmus plus. W ramach programu studenci mają możliwość wyjazdu na praktyki lub na realizację części procesu kształcenia. Studenci są zainteresowani przede wszystkim wyjazdami na praktyki co jest spowodowane specyfiką studiów niestacjonarnych. Informacje na temat możliwości wymiany znajdują się na stronach internetowych Uczelni oraz są dostępne w Dziekanacie. Studenci posiadają wiedzę na temat mobilności studenckiej.

W związku ze specyfiką studiów niestacjonarnych na wizytowanym kierunku, studenci nie korzystają z możliwości wymian zagranicznych, jak i krajowych.

7.4)

Studenci kierunku *logistyka* pozytywnie ocenili system opieki naukowej i dydaktycznej. Nauczyciele akademicy są dostępni w godzinach konsultacji oraz można skontaktować się z nimi za pośrednictwem poczty elektronicznej lub telefonicznie. Informacje na temat konsultacji i kontakt do nauczyciela akademickiego znajdują się na stronie internetowej Uczelni. Studenci posiadają dostęp do wszelkich informacji przez portal wirtualny dziekanat m. in. o harmonogramie zajęć, terminach obligatoryjnych, regulaminach oraz o wszelkich wnioskach w tym wnioskach o pomoc materialną. Ponadto wszelkie informacje studenci mogą uzyskać w dziekanacie.

Harmonogram zajęć oraz obciążenie semestralne zostały przez studentów ocenione pozytywnie. Ich zdaniem obciążenie jest odpowiednie i umożliwia realizacji założonych celów. Studenci odbywają zajęcia, co dwa tygodnie, co ich zdaniem jest odpowiednie. Podkreślili oni, że na pochwałę zasługuje odpowiednie ułożenie zajęć dydaktycznych, które pozwala na stopniowe zwiększanie poziomu trudności oraz brak powtarzania treści.

Studenci mają możliwość indywidualizacji programu studiów przez wybór specjalności, przedmiotów fakultatywnych, indywidualny plan studiów i program nauczania oraz indywidualną organizację studiów. Studenci w ramach indywidualnego planu studiów i programu nauczania mają możliwość wyboru realizowanych przedmiotów. Tryb ten jest kierowany przede wszystkim dla studentów osiągających wysokie wyniki w nauce. Indywidualną organizację studiów może otrzymać student, który spełnia jeden z warunków opisanych w regulaminie studiów lub posiada inny ważny powód. Studenci pozytywnie oceniają możliwości indywidualizacji studiów.

Zasady dyplomowania opisane w dokumencie *Regulamin dyplomowania w Bydgoskiej Szkole Wyższej* są znane studentom wizytowanego kierunku. Podczas spotkania z ZO PKA zwrócili oni uwagę na dowolność wyboru promotora z całej kadry naukowej oraz możliwość

wyboru dowolnego tematu pracy dyplomowej, również zgłaszanie swoich propozycji. Studenci pozytywnie ocenili system dyplomowania.

Godziny otwarcia działów odpowiadających za obsługę studentów, zdaniem studentów są dostosowane do ich potrzeb. Studenci pozytywnie ocenili kompetencje oraz kulturę pracy pracowników powyższych działów. W ramach potrzeb i możliwości studenci mogą liczyć na pomoc ze strony pracowników Uczelni poza godzinami pracy.

Zasady odpłatności są zawarte w Regulaminie odpłatności za studia. Na podstawie opinii studentów oraz analizy własnej, należy stwierdzić, że system pobierania opłat jest przejrzysty, równy wobec wszystkich studentów oraz przejrzyste określony.

Na wizytowanym kierunku nie są wykorzystywane metody kształcenia na odległość.

Wszelkie informacje nt. przedmiotów znajdują się w sylabusach, które dostępne są za na platformie wirtualny dziekanat. Zawierają one szczegółowo rozpisane efekty kształcenia, treści kształcenia, metody weryfikacji osiągnięć oraz literaturę. Studenci pozytywnie oceniają sylabusy. W ich ocenie jest to bardzo przydatne źródło informacji nt. przedmiotów, które ułatwia wybór specjalności lub przedmiotów fakultatywnych. Zdaniem studentów proponowana literatura pozwala na zdobycie informacji niezbędnych w procesie osiągnięcia efektów kształcenia.

Stypendium rektora dla najlepszych studentów jest przyznawane przez Odwoławczą Komisję Stypendialną. Do pobierania świadczenia uprawnionych jest 10% najlepszych studentów, posiadających wysoką średnią ocen lub osiągnięcia naukowe, sportowe. Na podstawie opinii studentów oraz analizy własnej należy stwierdzić, że system ten jest przejrzysty i równy wobec wszystkich studentów.

Świadczenia Pomocy Materialnej są przyznawane na podstawie *Regulaminu pomocy materialnej dla studentów Bydgoskiej Szkoły Wyższej*, który obejmuje wszystkie formy pomocy materialnej opisane w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Obowiązujący system pomocy materialnej wymaga jednak dostosowania do przepisów wynikających z ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 poz. 1198) np. w zakresie kryteriów samodzielności finansowej studenta.

Zgodnie z art. 174 ust. 2 ustawy, podziału dotacji dokonuje Rektor w porozumieniu z przedstawicielami samorządu, uwzględniając proporcje między stypendiami socjalnymi, a stypendiami rektora dla najlepszych studentów.

Zgodnie z art. 161 ust. 2 ustawy, regulamin studiów zostały wprowadzony w porozumieniu z samorządem studenckim.

Świadczenia Pomocy Materialnej są przyznawane przez Uczelnianą Komisję Stypendialną oraz Odwoławczą Komisję Stypendialną, w których większość członków to studenci zgodnie z art. 177 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Podsumowując, system opieki materialnej funkcjonuje prawidłowo, wymaga jednak dostosowania szczegółowego regulaminu przyznawania świadczeń pomocy materialnej do przepisów wynikających z ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014 poz. 1198).

Studenci są zadowoleni ze stosowanego systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej w Bydgoskiej Szkole Wyższej. Skargi studenci mogą kierować za pośrednictwem samorządu studenckiego lub bezpośrednio do Władz Wydziału. W ocenie studentów możliwości wnoszenia skarg i wniosków są wystarczające.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie ocenili system opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej. Podkreślili, że mocną stroną jest harmonogram zjazdów, które odbywają się co dwa tygodnie. Studenci nie potrafili określić słabych stron procesu kształcenia.

**Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego(ocena:, w pełni,
Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych**

7.1) Treść uchwały rekrutacyjnej w zakresie przyjęcia na studia pierwszego stopnia zawiera wszystkie niezbędne postanowienia do prawidłowego przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego. Stosowane warunki i tryb przyjęć na studia I stopnia nie zawierają zapisów dyskryminujących. Wstęp na studia jest wolny. Studenci są zadowoleni z trybu przyjmowania na studia i w ich opinii jest on prawidłowy. Laureaci i finaliści olimpiad przedmiotowych są przyjmowani w pierwszej kolejności.

7.2) System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się. Potwierdza to system etapowego sprawdzania wiedzy oraz zwrócenie uwagi na aktywność na zajęciach.

7.3) Uczelnia stwarza możliwość wymiany krajowej, jak i zagranicznej. Z uwagi na charakter studiów, niestacjonarnych, studenci wykazują bardzo małe zainteresowanie mobilnością. Upowszechnianie informacji nt. mobilności przebiega prawidłowo.

7.4) System opieki naukowej, dydaktycznej, materialnej i socjalnej funkcjonuje prawidłowo. Studenci są zadowoleni z form wsparcia oraz oceniają je pozytywnie. Obowiązujący system pomocy materialnej wymaga dostosowania do przepisów wynikających z ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym oraz niektórych innych ustaw.

Kryterium 8. Jednostka rozwija wewnętrzny system zapewniania jakości zorientowany na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

8.1)

Podstawy prawne wdrożenia, doskonalenie i funkcjonowania Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia (WSZJK) w Bydgoskiej Szkole Wyższej określono w następujących wewnętrznych aktach prawnych:

1. Zarządzeniu Nr 5/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie wdrożenia i doskonalenia wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Bydgoskiej Szkole Wyższej z załącznikami: z załącznikami: nr 1 - Procedura Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz nr 2 - Struktura Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia,
2. Zarządzeniu Nr 6/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie powołania organów kolegialnych systemu weryfikacji efektów kształcenia. Są nimi: Komisja ds. jakości kształcenia, Komisja ds. oceny nauczycieli akademickich, Komisja programowo-dydaktyczna, Komisja ds. oceny efektów kształcenia według KRK.
3. Zarządzeniu Nr 7/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie Ramowego Systemu Weryfikacji Efektów Kształcenia według Krajowych Ram Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, obejmujące, w postaci załączników, Zasady ewaluacji programów kształcenia i efektów kształcenia (załącznik nr 1), Regulamin ECTS (załącznik nr 2), Zasady prowadzenia ankietyzacji jakości kształcenia wśród studentów Bydgoskiej Szkoły Wyższej (załącznik nr 3),
4. Zarządzeniu Nr 8/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie stosowania szczegółowych wzorów dokumentacji monitorowania i oceny jakości efektów kształcenia w Bydgoskiej Szkole Wyższej, z załącznikami: nr 1 - Wzór analizy dokumentacji w zakresie programu kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych w BSW, nr 2 - Wzór protokołu ewaluacji sylabusów (kart przedmiotów), nr 3 - Wzór protokołu analizy pisemnych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych, nr 4 - Wzór protokołu analizy hospitacji egzaminów

ustnych, nr 5 - Wzór sprawozdania z osiągniętych przez studentów efektów kształcenia, nr 6 - Wzór indywidualnej karty zaliczenia efektów kształcenia, nr 7 - Wzór protokołu analizy pracy dyplomowej, nr 8 - Wzór protokołu hospitacji egzaminu dyplomowego

5. Zarządzeniu nr 9/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie zasad dyplomowania Bydgoskiej Szkoły Wyższej z załącznikami: nr 1 - Regulamin dyplomowania, nr 2 Procedura antyplagiatowy, nr 3 - Zasady, wymogi, zalecenia, wskazówki związane z przygotowaniem pracy dyplomowej i egzaminem dyplomowym w Bydgoskiej Szkole Wyższej, nr 4 - Wzór protokołu oceny oryginalności pracy na podstawie podobieństwa systemu plagiat pl., nr 5 - Wzór strony tytułowej, nr 6 - Oświadczenia autora pracy dyplomowej, nr 7 - Wzór recenzji pracy dyplomowej, nr 8 - Protokół egzaminu dyplomowego, nr 9 - Zasady oceny pracy dyplomowej,

6. Zarządzeniu Nr 10/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie zasad hospitacji i oceny nauczycieli akademickich w procesie ewaluacji jakości kształcenia, wraz z załącznikami: nr 1 - Wzór arkusza oceny nauczyciela akademickiego na dany rok akademicki, nr 2 - Zasady przeprowadzania hospitacji zajęć w Bydgoskiej Szkole Wyższej

7. Zarządzeniu Nr 11/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia,

8. Zarządzenie Nr 12/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie monitorowanie karier zawodowych absolwentów Bydgoskiej Szkoły Wyższej, z załącznikiem nr 1 - Ankieta dotycząca monitorowania kariery zawodowej absolwenta.

9. Zarządzeniu Nr 18/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. wprowadzenia Regulaminu oceny nauczycieli akademickich Bydgoskiej Szkoły Wyższej, obejmujące Regulamin oceny nauczycieli akademickich (załącznik nr 1) oraz Arkusz okresowej oceny nauczyciela akademickiego w roku.

Wskazane wyżej akty normatywne konstytuują WSZJK w Bydgoskiej Szkole Wyższej. Wyznaczają one zakres działalności podmiotów powołanych do realizacji działań pro jakościowych oraz regulują wykonywanie przedsięwzięć zmierzających do analizy, oceny i doskonalenia jakości kształcenia.

Kluczowym instrumentem weryfikowania efektów kształcenia osiągniętych przez studentów w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych w BSW jest Zarządzeniu Nr 5/9/2012 Rektora BSW z dnia 28 września 2012 r. w sprawie wdrożenia i doskonalenia wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Bydgoskiej Szkole Wyższej. Jego dwa załączniki, pierwszy - Procedura Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz drugi - Struktura Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia, opisują ten system.

Analiza i ocena tego wewnętrznego aktu normatywnego przekonuje, że obejmuje on zakres wykorzystania WSZJK, jego podstawowe cele, procedury ich realizacji oraz stanowiska i jednostki organizacyjne, powołane do realizacji celów zgodnie z przyjętymi procedurami.

Strukturę zarządzania kierunkiem studiów *logistyka*, w tym dokonywanie systematycznej, kompleksowej oceny efektów kształcenia, tworzą ciała kolegialne i organy jednoosobowe podejmujące decyzje odnoszące się do tworzenia i prowadzenia kształcenia na ocenianym kierunku studiów z uwzględnieniem działań mających na celu doskonalenie jakości kształcenia.

Zgodnie ze statutem Bydgoskiej Szkoły Wyższej organem odpowiedzialnym za tworzenie i prowadzenie polityki kształcenia związanej także z funkcjonowaniem kierunku *logistyka* jest senat BSW. Podejmuje on jako organ kolegialny podstawowe decyzje wiążące prawnie wszystkie jednostki organizacyjne związane z kształceniem na poszczególnych kierunkach studiów. Wyznacza podstawowe cele i kierunki funkcjonowania Uczelni, w tym kierunku *logistyka*.

Mając na uwadze konieczność dostosowania Uczelnianego Systemu Jakości Kształcenia do obowiązujących przepisów prawa Szkoła, w celu podniesienia jakości

świadczonych usług edukacyjnych, utworzyła Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia, w ramach, którego funkcjonują następujące organy kolegialne:

- Zespół ds. jakości kształcenia,
- Zespół ds. oceny nauczycieli akademickich,
- Zespół programowo – dydaktyczny,
- Zespół ds. oceny efektów kształcenia według Krajowych Ram Kwalifikacji.

Zadania poszczególnych zespołów oraz zakres ich kompetencji zostały szczegółowo scharakteryzowane w cytowanym wyżej Zarządzeniu nr 6/9/2012 Rektora Bydgoskiej Szkoły Wyższej z dnia 28 września 2012 r. w sprawie powołania organów kolegialnych Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Tak określona struktura zarządzania kierunkiem studiów *logistyka*, która swoje działania podporządkowuje ocenie efektów kształcenia oraz podejmuje przedsięwzięcia zmierzające do ich doskonalenia, wspierana jest przez inne podmioty związane z prowadzeniem procesu kształcenia. Takim jest powołany przez Rektora Bydgoskiej Szkoły Wyższej Pełnomocnik Rektora ds. Kierunku Studiów *logistyka*. Pełni on funkcje, przypisywane w Uczelni o strukturze Wydziałowej, dziekanowi.

Jest odpowiedzialny za funkcjonowanie kierunku *logistyka*, w tym szczególnie za kwestie związane z tworzeniem oraz prowadzeniem kształcenia. Dodatkowo sprawuje nadzór nad działalnością dydaktyczną oraz naukową kierunku. Pełnomocnik Rektora ds. kierunku *logistyka* kieruje organizacją procesu dydaktycznego oraz pracami związanymi z rozwojem naukowo – badawczym. Funkcja ta wiąże się z koordynowaniem współpracy między studentami, dziekanatem, nauczycielami akademickimi a działem dydaktyki, w zakresie odpowiadającym potrzebom kierunku *logistyka*. Pełnomocnik podejmuje decyzje związane z tokiem studiów, jak również stanowi organ decyzyjny w zakresie wniosków składanych przez studentów. Dodatkowo podejmuje szereg działań wynikających z funkcjonowania regulaminu dyplomowania. Zgodnie z założeniem Pełnomocnik Rektora odgrywa zasadniczą rolę w procesie współdziałania ze studentami kierunku *logistyka*, których jest bezpośrednim przełożonym. Od jego decyzji każdorazowo przysługuje studentom możliwość odwołania do instancji wyższej, którą jest Rektor Uczelni.

Innymi podmiotami współdziałającymi z jednostkami tworzącymi strukturę WSZJK są studenci, nauczyciele akademicy oraz pozostali pracownicy naukowo-dydaktyczni, jako Interesariusze wewnętrzni oraz przedstawiciele podmiotów otoczenia społeczno-gospodarczego uczestniczący tu jako Interesariusze zewnętrzni.

Analiza struktury WSZJK w Bydgoskiej Szkole Wyższej upoważnia do stwierdzenia, że opisany w omówionym wyżej w sposób syntetyczny zarządzeniu oraz innych wymienionych wewnętrznych aktach prawnych system został określony poprzez wskazanie wszystkich jego czterech aspektów. Najlepiej opisany jest aspekt czynnościowy, sprowadzony do procedur weryfikacji efektów kształcenia oraz aspekt instrumentalny, sprowadzony tu do wskazania metod i technik wykorzystywanych w toku realizacji poszczególnych procedur. Za satysfakcjonujący można także uznać aspekt strukturalny, sprowadzony do określenia wszystkich podmiotów (ciał kolegialnych Uczelni, organów jednoosobowych oraz jednostek organizacyjnych tworzących strukturę WSZJK), które uczestniczą w procesie analizy, oceny i doskonalenia jakości kształcenia. Uzupełnienia wymaga aspekt funkcjonalny Systemu, który stanowi podstawę procesu budowania kultury jakości kształcenia.

Analizując przedłożone podczas wizytacji dokumenty dotyczące funkcjonowania WSZJK możemy stwierdzić, że system ten nie tylko, że został stworzony, ale także funkcjonuje. Potwierdzają to przedłożone Zespołowi Oceniającemu do wglądu protokoły z posiedzeń Zespołu ds. jakości kształcenia oraz sprawozdanie Zespołu ds. oceny nauczycieli akademickich. Niezależnie od tego, zgodnie z deklaracją władz Uczelni, wszystkie podmioty tworzące strukturę zarządzania kierunkiem *logistyka*, wykonują szereg niesformalizowanych

czynności, które podporządkowane są ocenie efektów kształcenia a także realizują przedsięwzięcia zmierzające do ich doskonalenia.

Należy w tym miejscu stwierdzić, że BSW w prowadzonych przez siebie przedsięwzięciach projakościowych znajduje się nie na etapie budowy systemu, ale we wstępnej fazie jego doskonalenia.

Reasumując można stwierdzić, że Bydgoska Szkoła Wyższa określiła strukturę WSZJK. Jego wewnętrzna budowa daje podstawy do stwierdzenia, że stworzony system stanowi podstawę oceny programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości efektów kształcenia. Uczelnia prowadzi przedsięwzięcia dotyczące oceny efektów kształcenia.

Oceniając skuteczność systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku *logistyka* należy stwierdzić, że identyfikuje się szereg przedsięwzięć, ukierunkowanych na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Są one podejmowane przez władze Uczelni, Zespół ds. jakości kształcenia oraz Zespół ds. oceny efektów kształcenia według Krajowych Ram Kwalifikacji.

Narzędziami i mechanizmami służącymi monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia realizowanymi są:

- analizy dokumentacji w zakresie programu kształcenia na kierunku *logistyka*,
- protokołu ewaluacji sylabusów (kart przedmiotów),
- protokołu analizy pisemnych prac egzaminacyjnych i zaliczeniowych,
- protokołu analizy hospitacji egzaminów ustnych,
- sprawozdania z osiągniętych przez studentów efektów kształcenia,
- indywidualnej karty zaliczenia efektów kształcenia,
- protokoły analizy pracy dyplomowej,
- protokoły hospitacji egzaminu dyplomowego,
- protokoły oceny oryginalności pracy na podstawie podobieństwa systemu plagiat pl.,
- protokoły egzaminu dyplomowego,
- arkusz oceny nauczyciela akademickiego na dany rok akademicki,
- arkusz okresowej oceny nauczyciela akademickiego w roku.

Zakres podejmowanych w tym zakresie przedsięwzięć pokazuje skalę stosowanych przez BSW służących do monitorowania i doskonalenia programu kształcenia.

Dokonując oceny skuteczności systemu zapewnienia jakości kształcenia w Bydgoskiej Szkole Wyższej oraz jego przydatności w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia na kierunku studiów *logistyka*, należy stwierdzić, że wskazane wyżej przykłady, potwierdzają pozytywną ocenę tego kryterium cząstkowego.

Jednocześnie dokonując całościowego oglądu jakości kształcenia na tym kierunku studiów, w toku pracy Zespołu Oceniający PKA zidentyfikowano pewne jego niesprawności dotyczące innych kryteriów oceny jakości kształcenia (jak np. spójność efektów przedmiotowych z treściami kształcenia „proces dyplomowania”), . Są one potwierdzeniem konieczności dalszego rozwoju WSZJK i podniesienia, na wyższy poziom, jego skuteczności.

Z informacji udostępnionych przez Uczelnię wynika, że w sposób ciągły i systematyczny oceniają one jakość oraz dostępność informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia. Pozyskane dane i ich analiza dowodzi, że zakres informacji składających się na ten system upowszechniania informacji uznać można za jednolity.

Informacje związanych z ofertą kształcenia, która adresowana jest do studentów oraz kandydatów na studia, pozyskiwane są w oparciu o analizę szerokiego spektrum

instrumentów zbierania informacji. Za takie uznać można mechanizmy pozwalające na identyfikację informacji zawartych w informatorze Uczelni czy stronie internetowej, ale również uzyskane z Dziekanatu.

Formalna i realna ocena systemu upowszechniania informacji, upoważnia do stwierdzenia, że rozwiązanie ustalone w wyniku oceny jakości kształcenia w BSW jest rozwiązaniem typowym dla większości szkół wyższych w Polsce. Szkoła ta jest, pod tym względem, typowym podmiotem tego sektora.

Reasumując powyższe ustalenie można stwierdzić, że w Bydgoskiej Szkole Wyższej funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego budowa i funkcjonowanie powinno być dalej doskonalone tak, aby skuteczność jego stosowania nieustannie rosła.

8.2).

Udział interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia jest identyfikowany. Biorą oni czynny udział w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości w BSW.

Współpraca z Interesariuszami zewnętrznymi, będącymi przedstawicielami Uczelni i jednostek naukowo-badawczych, krajowych i zagranicznych podmiotów gospodarczych oraz jednostek wojskowych układa się dobrze. Udostępnione do wyglądu sprawozdania z konsultacji z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego potwierdzają merytoryczne dyskusje nad problemami podnoszonymi przez interesariuszy zewnętrznych. Dotyczyły one szerokiego zakresu spraw związanych z zapewnieniem jakości kształcenia.

Z powyżej analizy wynika, że współpracę z interesariuszami zewnętrznymi w zakresie budowy kultury jakości kształcenia można ocenić jako satysfakcjonującą. Jest ona zadowalająca, jeśli chodzi o ich zakres i różnorodność. Stopień sformalizowania uznać należy właściwy, choć troską władz Instytutu powinno być nadanie tej współpracy cech jeszcze większej systematyczności i kompleksowości.

Udział interesariuszy wewnętrznych, przede wszystkim studentów, przejawia się udziałem przedstawicieli Samorządu Studenckiego w obradach ciał kolegialnych Uczelni z prawem głosu. Studenci uczestniczą w procesie zapewniania jakości kształcenia i budowy kultury jakości kształcenia poprzez ocenę semestralną zajęć.

Samorząd Studencki współuczestniczy w tworzeniu oraz opiniuje regulamin studiów oraz regulamin przyznawania świadczeń pomocy materialnej. Samorząd Studencki opiniuje wszystkie akty prawne dotyczące studentów Uczelni (plan studiów, harmonogram sesji i inne dokumenty). Studenci zasiadający w Senacie mogą zgłaszać swoje uwagi do programu studiów oraz ich zdaniem przedstawiane uwagi są uwzględniane. Liczba przedstawicieli studentów w Senacie nie spełnia przesłanki art. 67 ust. 4 Ustawy.

W Uczelni została powołana Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia w której nie ma przedstawicieli studentów.

Rekomenduje się zwiększenie ilości studentów w senacie o dwóch oraz włączenie przedstawicieli studentów w pracę Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

W Uczelni istnieje system zapewniania jakości kształcenia. Studenci uczestniczą w nim, poprzez cosemestralną ankietyzację zajęć dydaktycznych. Studenci poprzez platformę wirtualny dziekanat mają możliwość oceny prowadzenia zajęć realizowanych w semestrze. Z punktu widzenia studentów kwestionariusz ankietowy umożliwia kompleksową ocenę nauczyciela akademickiego. Pytania dotyczą m.in. sposobu prowadzenia zajęć, postawy wobec studentów, konsekwentnej realizacji treści kształcenia określonych w karcie przedmiotu. Studenci chętnie korzystają z tej możliwości i w ich opinii jest to bardzo przydatne narzędzie dla Uczelni. Wyniki ankietyzacji są pozbawione syntetycznych opisów, w tym ew. zaleceń/rekomendacji i ograniczają się tylko do zestawienia statystycznego średnich ocen dla poszczególnych nauczycieli akademickich. Dodatkowo studenci nie mają

możliwości zapoznania się z wynikami procesu. Na podstawie analizy własnej można stwierdzić, że wyniki ankiety mają wpływ na poprawę jakości kształcenia. Zauważalna jest poprawa ocen prowadzących, którzy we wcześniejszych latach mieli gorsze oceny. Studenci podczas spotkania z ZO PKA zwrócili uwagę na to, że nauczycieli akademickich uwzględniają wyniki ankiet w swojej dalszej pracy poprzez poprawę atrakcyjności zajęć, zwiększenie nacisku na pomoce dydaktyczne.

Oceniając udział przedstawicieli studentów w procesie zapewnienia jakości kształcenia należy zauważyć, że nie ma on tylko formalnego charakteru. Przedstawiciele studenckie aktywnie uczestniczą w obradach poszczególnych podmiotów ds. jakości kształcenia, oraz posiedzeniach Senatu. Przedstawiając swoje propozycje dotyczące poszczególnych rozwiązań oraz zgłaszając uwagi czy propozycje, konstruktywnie budują kulturę jakości kształcenia w Uczelni.

Nauczyciele akademicki oraz pozostali pracownicy naukowo-dydaktyczni prowadzący zajęcia na kierunku *logistyka*, także biorą również udział w procesie zapewnienia jakości kształcenia i budowy kultury jakości kształcenia. Potwierdziły to rozmowy z pracownikami prowadzącymi zajęcia dydaktyczne oraz dyskusja na spotkaniu Zespołu Oceniającego z kadrą stanowiącą minimum kadrowe oraz prowadzący zajęcia na kierunkach studiów *logistyka*.

Oceniając zaangażowanie pracowników Bydgoskiej szkoły Wyższej w proces budowy kultury jakości kształcenia na kierunku *logistyka* należy zauważyć jego różnorodność. Z informacji pozyskanych od władz Szkoły wynika także dobre współdziałanie pracowników z innymi grupami zarówno interesariuszy wewnętrznych j i zewnętrznych.

W świetle powyższych ustaleń można zauważyć, że skuteczność takiego sposobu budowy kultury jakości kształcenia jest satysfakcjonująca.

Reasumując można stwierdzić, że udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości w Bydgoskiej Szkole Wyższej jest identyfikowany. Ocena interesariuszy zewnętrznych, w tym przedstawicieli Uczelni i jednostek naukowo-badawczych, krajowych i zagranicznych podmiotów gospodarczych oraz jednostek wojskowych, ma charakter formalny, a zidentyfikowane w toku oceny jakości kształcenia podejmowane przez nich działania należy uznać jako zapewniające dostosowanie efektów kształcenia do aktualnego poziomu wiedzy oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy. Ocena stopnia zaangażowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na jej doskonalenie jest istotna. Podobnie należy ocenić rolę przedstawicieli studentów w organach kolegialnych Uczelni. Oceniając zaangażowanie pracowników Instytutu w proces budowy kultury jakości kształcenia na kierunku *logistyka* należy zauważyć jego różnorodność.

Tabela nr 1 Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+	+	+		-	+
umiejętności	+	+	+		-	+
kompetencje społeczne	+	+	+		-	+

+ - pozwala na pełne osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

+/- - budzi zastrzeżenia- pozwala na częściowe osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

- - nie pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego cena: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

8.1) Bydgoska Szkoła Wyższa określiła strukturę WSZJK. Jego wewnętrzna budowa daje podstawy do stwierdzenia, że stworzony system stanowi podstawę oceny programu studiów oraz metod jego realizacji zorientowanej na doskonalenie jakości efektów kształcenia. Szkoła prowadzi przedsięwzięcia dotyczące oceny efektów kształcenia. W BSW funkcjonuje system upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian. Jego budowa i funkcjonowanie powinno być dalej doskonalone tak, aby skuteczność jego stosowania nieustannie rosła.

8.2) Udział interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewniania jakości i budowy kultury jakości w Bydgoskiej Szkole Wyższej jest identyfikowany. Ocena interesariuszy zewnętrznych, w tym przedstawicieli Uczelni i jednostek naukowo-badawczych, krajowych i zagranicznych podmiotów gospodarczych oraz jednostek wojskowych, ma charakter formalny, a zidentyfikowane w toku oceny jakości kształcenia podejmowane przez nich działania należy uznać jako zapewniające dostosowanie efektów kształcenia do aktualnego poziomu wiedzy oraz wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy. Ocena stopnia zaangażowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na jej doskonalenie jest istotna. Podobnie należy ocenić rolę przedstawicieli studentów w organach kolegialnych Uczelni. Oceniając zaangażowanie pracowników Instytutu w proces budowy kultury jakości kształcenia na kierunku *logistyka* należy zauważyć jego różnorodność przewodniczący

9. Podsumowanie przewodniczący z zespołem

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

L.p.	Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
		Wyróżniająco (6)	W pełni (5)	Znacząco (4)	Częściowo (3)	Niedostatecznie (2)
1	Koncepcja rozwoju kierunku		X			
2	Cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji		X			
3	Program studiów		X			
4	Zasoby kadrowe		X			
5	Infrastruktura dydaktyczna			X		
6	Prowadzenie badań naukowych					

7	System wsparcia studentów w procesie uczenia się		X			
8	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		X			

Kierunek *logistyka* ma pełne możliwości rozwoju z uwagi na oczekiwania rynku pracy jak i zainteresowanie kandydatów. Kierunek wymaga wzmocnienia współpracy z partnerami strategicznymi sektora logistycznego, rozwinięcia nowych form dydaktycznychw szczególności dla zajęć prowadzonych w warunkach zbliżonych do warunków środowiska pracy, wzmocnienia bazy pracowni specjalistycznych oraz zbiorów bibliotecznych. Należy doskonalić proces dyplomowania. Wewnętrzny system zapewnienia jakości wymaga wzmocnienia jego skuteczności.